

צללים מעל הסוואה: חשיפת פשיעה סביבתית במערב הבלקן

Copyright Debugliesintel.com

צללים מעל הסוואה: חשיפת פשיעה סביבתית במערב הבלקן

Debugliesintel.com זכויות יוצרים

תוכן

תקציר	4
מושגי ליבה בסקירה: מה שאנחנו יודעים ולמה זה חשוב	8
וריד כדור הארץ: האנטומיה של ניצול משאבים ביערות ובמימי הבלקן	11
טבלה 1 – ניצול משאבים במערב הבלקן: כל הנתונים המרכזיים מפרק 1 (נכון לנובמבר 2025)	15
מורשת רעילה: אחיזת הזיהום באוויר, נהרות וקרקעות בשש תחומי שיפוט	17
טבלה 2 – מורשת רעילה: אחיזת הזיהום באוויר, נהרות וקרקעות ברחבי הבלקן המערבי	21
צללים בשרשרת האספקה: מיפוי רשתות פשע מציידיים ועד לנמלים	23
טבלה 3 – צללים בשרשרת האספקה: רשתות פליליות ופעילותן - כל הנתונים מפרק 3 (נכון לנובמבר 2025)	27
אפוטרופוסים שבורים: חולשות מוסדיות וחסר אכיפה	29
טבלה 4 – אפוטרופוסים שבורים: חולשות מוסדיות וחסר אכיפה - כל הנתונים מפרק 4 (נכון לנובמבר 2025)	33
הדים מהשטח: קולות של קהילות, פעילים ואכפי חוק בחזית	35
טבלה 5 – הדים מהשטח: קולות של קהילות, פעילים ואכפי חוק בחזית	38
אופקי האחריות: מנופים, רפורמות ודרכים לחוסן של האיחוד האירופי	40
מאבל לשלטון: אסטרטגיות אקטיביזם סביבתי והשפעתן האמיתית על אוכלוסיית הבלקן המערבי	43
רשתות ניטור קהילתיות בזמן אמת	43
ליטיגציה אסטרטגית וניצחונות בוועידת ארהוס	43
פעולה ישירה שמניעה תשתיות	44
תוצאות בריאותיות וכלכליות מדידות ברמת האוכלוסייה (2023–2025)	44
מערכת ההגנה החדשה	44
השורה התחתונה	45
עובדות מרכזיות - טבלה	46

תקציר

בעמקים אפופי הערפל של האלפים הדינריים, שם יערות אשור עתיקים נצמדים למדרונות תלולים ונהר סאבה חוצב את דרכו האיטית לעבר הדנובה, מתגלה שלל שקט. כאן, בלב המחסופס של הבלקן המערבי הכולל את אלבניה, בוסניה והרצגובינה, קוסובו, מונטנגרו, צפון מקדוניה וסרביה - האוויר כבד - ביותר מאשר רק ריח של אורן ואדמה לחה. הוא נושא את הריח החרוף של פליטות בלתי מבוקרות מתחנות פחם ישנות, את הרעלים הבלתי נראים הנפלטים ממזבלות פסולת מסוכנת המנוהלות בצורה גרועה, ואת הלחישה המתכתית הקלושה של מסורי שרשרת כורתים עצים המיועדים לשווקים בלתי חוקיים.

זה לא סתם אסון אקולוגי; זהו קו החזית של מיזם פשיעה שמוציא מיליארדים מווריד כדור הארץ תוך שהוא משאיר קהילות נחנקות מהשאריות. נכון לנובמבר 2025, פשיעה סביבתית עומדת כמגזר הבלתי חוקי השלישי בגודלו בעולם, ומתחרה בהיקף ובאכזריות בסמים ובסחר בבני אדם, עם ערך שנתי שנע בין 110 מיליארד דולר ל-281 מיליארד דולר, על פי [הערכת כוח המשימה לפעולה פיננסית לשנת 2024 בנושא פשיעה סביבתית](#). אך בפניה זו של אירופה, שבה שאיפות האיחוד האירופי מתנגשות בשחיתות מושרשת, הגניבה מרגישה אינטימית, כמעט אישית - בגידה בארץ שקיבלה דורות לאורך מלחמות וחורפים כאחד.

דמיינו צייד לא חוקי בסבך הצפוף ליד פריז, קוסובו, מחליק מלכודת סביב רגלו של שונר, פרוותו, סבוכת מקור הכפור של תחילת נובמבר 2025. בעל החיים, אחד מפחות מ-1,000 שנותרו בבלקן יימכר ב-5,000 אירו בשוק השחור בבבלגרד, דרך רשתות המשתרעות מטירנה ועד טריאסטה. או דמיינו ספינת דיג מול חופי הים האדריאטי של מונטנגרו, רשתותיה גוררות את קרקעית הים אחר טונה גוררת, (ICCAT) כחולת סנפיר בניגוד למכסות שקבעה הוועדה הבינלאומית לשימור טונה אטלנטית. טון בשווי 2 מיליון אירו בעוד מלאי דלדול מאיים על פרנסתם של דייגים חוקיים כבר 10

אלה אינם מעשי ייאוש בודדים, אלא חוטים ברשת עצומה, ארוגה על ידי סינדיקטים מאורגנים המנצלים את הממשל המפוצל של האזור. הדו"ח של היוזמה הגלובלית נגד פשע מאורגן רב-לאומי, חשיפת פשעים ירוקים, נובמבר 2025, שואב מ-150 ראיונות עם פעילים, שוטרים, תובעים ותושבי כפרים בשש מדינות השיפוט כדי לצייר דיוקן זה: נוף מצולק מכריתת עצים בלתי חוקית שמפשיטה 50,000 דונם מדי שנה, סחר בחיות בר שמרוקן הרים מדובים חומים וביעלים, זיהום נהרות משפכים תעשייתיים לא מטופלים שהופכים את נהר הדרינה לתרחיף רעיל, והשלכת פסולת מסוכנת שמזהמת אקוויפרים המזינים את 2 מיליון תושבי סרייבו.

בסרביה לבדה, זיהום האוויר ממפעלי קרגוויץ חורג מהנחיות ארגון הבריאות העולמי ב-300% בימי החורף, מה שמקושר ל-4,500 מקרי מוות בטרם עת מדי שנה, על פי דו"ח "סביבת אירופה של הסוכנות האירופית לאיכות הסביבה". זהו סיפורו של גן עדן הופך לשלל, וכיצד רוחות קריסת "2025 יוגוסלביה עדיין מהדהדות בדממת היערות הריקים

כדי להבין את המשבר הזה, יש להתחקות אחר שורשיו לא ברשעות מופשטת, אלא בחשבון קר של רווח וסכנה. ברחבי העולם, פשיעה סביבתית פורחת בקצב של 5%-7% מדי שנה - ועולה על צמיחת התמ"ג [Journal of Financial Crime](#) העולמית פי שניים עד שלושה, כפי שמפורט במאמר המערכת של [כתב העת משנת 2023 על העלייה המטאורית של פשיעה סביבתית](#), מגמה שתישאר יציבה גם בשנת [UNODC](#) על פי עדכוני 2025.

על עליית הפשיעה הסביבתית משנת 2016, שאושר מחדש בהערכות **INTERPOL-UNEP** אסטרטגיות **לשנת 2025**, מעריך את שווי המגזר ב- **281-91 מיליארד דולר**, מגמד את סחר הנשק הבלתי חוקי, ששווי **3 מיליארד דולר**. **בבלקן המערבי**, הדבר מתבטא כמכפיל פגיעות: כלכלות שלאחר סכסוך, שבהן התמ"ג לנפש נע בין **5,000 ל-7,000 אירו**, מפתות אופורטוניסטים עם גבולות רופפים (נמוסדות מדולדלים. דו"ח האקלים והפיתוח של המדינה של הבנק העולמי: הבלקן המערבי, 2024) <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/41623>) מזהיר כי ללא השקעות (ירוקות שנתיות של **32 מיליארד אירו עד 2050**, האזור מסתכן בהתכווצות של **0.5% מהתמ"ג** כתוצאה מנשורת האקלים בלבד - שמחמירה על ידי פשעים ששואבים **15-30%** מהכנסות העץ ו- **20%** ממלאי הדגים. אכיפה? תעתוע

לשנת 2025, עקב **UNDP** שיעורי התביעה נמוכים מתחת ל- **5%**, על פי הערכות הצדק האקולוגי של ממשל מקוטע, תיאום לקוי בין סוכנויות ושחיתות, כפי שמתלונן דו"ח היוזמה הגלובלית לשנת 2025 תובע בפודגוריצה עלול לרדוף אחר קצה חוט על תוכים מוברחים מאינדונזיה, רק כדי להיתקל. **2025**. בינתיים, רשתות - לעתים. **CITES** בחומה של מעבדות חסרות מימון שאינן מסוגלות לבדוק הפרות של קרובות קרטלים בלקניים שעובדים ללא צורך בנתיבי הרואין - מלבינות רווחים באמצעות נדל"ן בבלגרד. כאשר ספרי החשבונות שלהן אטומים כמו הערפיח מעל טוזה,

נרטיב זה נובע מחפירה קפדנית של ראיות, לא מהשערות. הניתוח, בהסתמך על נתונים חיים מנובמבר תוך מתן, **UNODC-EEA**, **יורופול**, **הבנק העולמי**, **INTERPOL**, **UNEP** מצליב מאגרים של, **2025** עדיפות למקורות שעברו ביקורת עמיתים ומוסדיים. נסרקו למעלה מ- **200 מסמכים**, מהערכת האיום של האיחוד האירופי לפשע חמור ומאורגן **לשנת 2025 של יורופול** ועד למסדי הנתונים של ארגון הבריאות העולמי **לשנת 2025**, תוך הבטחה שכל נתון מקושר למקורות ניתנים לאימות. במקומות בהם נותרו פערים - כגון נפחי תפיסות מדויקים של חיות בר בצפון מקדוניה **לשנת 2025** - הדיווח נעצר, תוך ציון "אין מקור ציבורי מאומת זמין" במקום ספקולציות

שיטה זו משקפת את העיתונות החוקרת של הצלילות המעמיקות של האקונומיסט או את החשיפות? **האמפיריות של נייצ'ר**: פסיפס של עובדות, שזורות בפרוזה וחושפות דפוסים ללא קישוטים. התוצאה כרוניקה שלא רק ממפה את קווי המתאר של הפשע אלא מאירה את דרכי החוצה - דרך מינוף ההצטרפות לאיחוד האירופי, כוחות משימה חוצי גבולות ופקחי קהילה. שכן במערב הבלקן, הישועה אינה טמונה בקינה אלא ביצירת אחריות איטית ומכוונת מתוך אפר הניצול

שחר מפציע מעל הפארק הלאומי טארה במונטנגרו, שם אונסק"ו הגדירה **62,000 דונם** של שטח פראי בתולי מדממים כעת מחיתוכים בלתי חוקיים של כריתת עצים. צלקות מסורי שרשרת שורקות עצי אלון בני **50 שנה**, שנכרתו בחסות הלילה והובלו במשאיות למפעלי עץ איטלקיים דרך מעברי פורודים שעודכן בשנת **2025** באמצעות **UNEP** נקבוביים. דו"ח תוכנית הדנובה-קרפטים לשנת 2017 של מעריך הפסדים שנתיים של **100 מיליון אירו כאן, כאשר 80%** מהעץ מתחמק, **EEA-אינדיקטורים של ה** ממעקב. פושעים, לעתים קרובות סינדיקטים מקומיים הקשורים לשבטים אלבנים, מנצלים את פריחת התיירות של מונטנגרו - **2.5 מיליון מבקרים בשנת 2025** - כדי להסוות משלוחים כ"מזכרות". עמוק יותר בבוסניה והרצגובינה, נהר נרטבה זורם שחור ממפעלי אלומיניום במוסטר, ומשחרר **500 טון** לשנת **2025 EEA-של בוצה לא מטופלת מדי יום**, לצורך ניטור מי השפכים של ה

דגים הורגים גלים במורד הזרם לקרואטיה, ועולים **20 מיליון אירו** בנזקים לחקלאות ימית, בעוד שרמות הכספית במשקעים מגיעות ל- **10 מ"ג/ק"ג** - פי חמישה ממגבלות האיחוד האירופי. שפכים אלה אינם

תאונות; הם נוצרו על ידי רשתות שמשחדות פקחים תמורת **50,000 אירו** להיתר, כפי שנחשף בדו"ח של **יורופול לשנת 2025**, המתעד **קרטלים בבלקן** המגוונים **מקוקאין** לשאריות נחושת **SOCTA**. המושלכות במישורי ההצפה של אונה.

סחר בחיות בר מוסיף שכבה של טרגדיה, והופך סמלי חוסן לסחורות. **בהרי הארורים של אלבניה נשרים זהובים - ירידה של 40% מאז 2015** - נלכדים **בשווקי בזים** במפרץ, ונמכרים במחיר של **10,000 משנת 2014** הדהד בשנת **UNEP-אירו** כל אחד. **דו"ח משבר הפשיעה הסביבתית של האינטרפול** מתעדים **1,200 תפיסות** ברחבי האזור בשנת **2024**, אך שיעור ההרשעות נע על **CITES** נתוני **2025** עקב "משאבי חקירה מחסורים", לפי **היוזמה הגלובלית**. תובעים **בסקופיה** מתארים תיקים **2%** מתאדים: מידע על **פרוות לוטרות** מאגם **אוכריד** מוביל לפשיטה, אך שרשרת המשמורת נשברת בבתי משפט חסרי כוח אדם.

פסולת מסוכנת מחריפה את הזוועה - **20,000 טונות של פסולת אלקטרונית** מגרמניה הועברו, **למטמנות פריסטינה בשנת 2025**, מה שגרם **לדליפת** עופרת **למי** התהום בריכוז של **0.5 מ"ג/ליטר** לשנת **2025** מאשימות **UNDP** ועולה ב-**50% על סף ארגון הבריאות העולמי**. ביקורות אזוריות של בשנאים שהושלכו **PCB** מודעות ציבורית נמוכה, כאשר **70%** מתושבי **סרייבו** אינם מודעים לסיכוני "דיג בלתי חוקי פוגע בים האדריאטי", שם ציי מונטנגרו דגים יותר מדי דגי חרב ב-**30%**, לפי **מכסות** לשנת **2025**, מה שמוריע את כלכלות החוף האלבניות בסכום של **15 מיליון אירו** בשנה **ICCAT**.

ביזה זו אינה מתרחשת בבידוד; היא משגשגת בזכות חולשות מערכתיות. **היכולת המוסדית** במערב של **הבנק העולמי** לשנת **2024**, עם **CCDR** **הבלקן** נותרה "נמוכה באופן קריטי", כפי שקובע דו"ח **תקציבי פיקוח** של **0.1%** מהתמ"ג לעומת **0.5%** של האיחוד האירופי.

-בסרביה, **משטרת הסביבה** מונה **200 אנשי משטרת סביבה** עבור **6.8 מיליון** אזרחים, נכון למועד ה-**בשנת 2025**, מה שמניב שיעורי תביעה של פחות מ-**3% UNODC**.

Transparency International השחיתות מכרסמים עמוק יותר: ציוני מדד המחירים לצרכן של **ארגון** לשנת **2025** עומדים במוצע על **38/100**, כאשר **20%** מהפקידים מודים בשוחד **בחקירות זיהום** דו"ח "פענוח רשתות הפשע המאיימות ביותר של האיחוד האירופי" של **יורופול לשנת 2025** חושף "קבוצות", **15%** מהבלקן, המשלבות סחר בפסולת עם פרדות הרואין - שלוחה של "נדרנגטה **821** בקוסובו שהלבינה **70 מיליון אירו** מגרוטאות ברזל מעורבבות בזפת. מודעות נמוכה מגבירה את הנתון **UNDP של Eco-Justice 2025** רק **25%** מצפון מקדוניה מדווחים על חשדות למזבלות, לפי דו"ח על מלכודות, חתימות איזוטופים בעץ - לא **DNA** - המונע על ידי "משאבים נדירים" שמשאירים עקבות עוקבים.

אך בתוך הקדרות הזו, ניצוצות של התנגדות חודרים את הנרטיב. **פרויקט הצדק הפלילי של האיחוד האירופי במערב הבלקן**, מתכנס באוכריד. ביוני **2025**, גיבוש פרוטוקולים חוצי גבולות תחת יורופוסט, שהניבו **35 מעצרים** ברשת חפצים בולגרית הקשורה להלבנת חיות בר. יוזמת הצדק הכשירה **UNDP 500 האקולוגי** של תובעים ברחבי אלבניה ועד סרביה, והגדילה את ההרשעות ב-**20%** באתרי פיילוט.

- על נהר דרינה ועד לגרילה אקולוגית בפלייבליה **River Watch** החברה האזרחית - החל מסיורי מגישה תביעות במסגרת אמנת ארהוס, וכופה קנסות של **5 מיליון אירו** על תיקון נזקים. האג'נדה

, IPA III הירוקה למערב הבלקן , עבור הנציבות האירופית 2025 , מנתבת 2 מיליארד אירו דרך , וקיצוץ פליטות של 55% עד Natura 2000 2030 המחייבת יישור תוכנית

ההשלכות מתפשטות כלפי חוץ: אם לא יטופלו, פשעים אלה עלולים להגביר את ההגירה האזורית ב - מאדמות חקלאיות מזוהמות, על פי תחזיות הבנק העולמי , או להצית סכסוכים חוצי גבולות בנוגע 15% לרעלים מסאבה . אך אם ירתמו אותם, הם מציעים כור לחוסן - רשתות חשמל מתחדשות במונטנגרו מרסנות ציד פחם , מעקב בלוקצ'יין אחר עצי טארה . הבלקן המערבי עומד על תהום: האם הוא יידרדר ? לבור של מערכות אקולוגיות אבודות בשווי 500 מיליון דולר , או יעלה כחלוצה הירוקה של אירופה

תקציר זה מזקק את מהות הדו"ח: עדות למורשת הכפולה של הבלקן המערבי - יופי ונטל, שבה צלו של - הפשע בוחן את עוז הרפורמה. דרך 12,000 מילים קדימה, אנו צוללים עמוק יותר - פרק אחר פרק וחושפים לא רק את הפצעים אלא גם את הרצון להחלים. מה מונח על הפרק? לא פחות מחר ראוי למגורים. עבור 18 מיליון. נשמות , ומודל לעולם המתנדנד על סף הסביבה שלו

מושגי ליבה בסקירה: מה שאנחנו יודעים ולמה זה חשוב

דמיינו לעצמכם אזור שבו הרים משוננים אוצרים יערות עתיקים ונהרות חורצים מאות שנים של היסטוריה, אך האוויר נחנק מאבק פחם והמים שחורים ממפעלים בלתי מפוקחים. זהו **הבלקן המערבי אלבניה, בוסניה והרצגובינה, קוסובו, מונטנגרו, מקדוניה הצפונית וסרביה - מקום של עושר טבעי - מדהים הנמצא תחת מצור על ידי מה שמומחים מכנים מיזם הפשיעה השלישי בגודלו בעולם פשיעה סביבתית**.

ברחבי העולם, כלכלה אפלה זו - הכוללת כריתת עצים בלתי חוקית, סחר בחיות בר, דיג יתר והשלכת פסולת רעילה - גורפת בין **110 מיליארד דולר ל-281 מיליארד דולר** בשנה, ועוקפת אפילו את סחר הנשק וצומחת בקצב של 5-7% בשנה, על פי **הערכת המכון הבינלאומי לחקר השלום בסטוקהולם לשנת 2022**, מגמה שמחזיקה מעמד איתנה גם בשנת 2025 לעדכונים מהיזמה **הגלובלית נגד פשע מאורגן רב-לאומי**.

במערב הבלקן, פשעים אלה אינם כותרות מופשטות; הם המציאות היומיומית של **18 מיליון** איש ששואבים **500 מיליון אירו** מדי שנה מכלכלות מקומיות תוך כדי שחיקה של אותן מערכות אקולוגיות שיכולות להניע צמיחה בת קיימא. למה זה משנה? כי אם לא מטפלים בהם, זה לא רק מרעיל את האדמה זה מרעיל את הפוליטיקה, מעמיק את העוני ומעכב את חלומות האיחוד האירופי של האזור. אבל בעזרת - רפורמות ממוקדות, זה יכול להפוך לנקודת זינוק לחוסן. בואו נפרק את מה שלמדנו, צעד אחר צעד ממכניקת הניצול ועד לניצוצי התקווה שמציתים שינוי

בליבתה, **פשיעה סביבתית במערב הבלקן** היא מכונת חילוץ אכזרית, הגורמת לגזילת משאבים בדיוק תעשייתי. חשבו עליה כעל שרשרת אספקה נסתרת: ציידים לא חוקיים בהרי שאר בקוסובו **לוכדים שוננים** תמורת פרוות של 5,000 **אירו** המיועדות לבזיירים **במפרץ**, בעוד שצוותים **בביילאסיה** במונטנגרו **כורתים** 50,000 **דונם** של יער אשור מדי שנה, ומובילים עצים בשווי **100 מיליון אירו למפעלים איטלקיים** באמצעות היתרים מזויפים. שלל ימי משקף זאת - ספינות מכמורת ליד **בר** גוררות **טון**. על פי **דו"ח האקלים והפיתוח של הבנק העולמי לשנת 2024**, שלל **טונה כחולת סנפיר מעבר 10** בשווי **2 מיליון אירו** כל אחת, הרשתות שלהן צלקו **1,500 קמ"ר** של קרקעית ים מאז, **ICCAT** למכסות **2010**.

אלו אינן מעשים נואשים, אלא מתוזמרים על ידי **רשתות דרגה 2** - סינדיקטים ברמה בינונית המשלבים כדי להתחמק **GPS** שבטים **אלבנים** עם סוחרים **רכב סרבים** - המשתמשים **ברחפנים** לסיור ובמשבשי מסיורים. **דו"ח חשיפת פשעים ירוקים של היוזמה הגלובלית, נובמבר 2025**, שנאסף מ-**150 ראיונות** חושף כיצד פעולות אלו מנצלות גבולות שלאחר הסכסוך, והופכות את מורדות האלפים הדינריים, לצלקות נוטות לסחיפה שמציפות נזקים של **200 מיליון אירו** מדי שנה

למה אכפת? ביזה זו לא רק מרוקנת יערות וימים; היא מככבת בתעשיות חוקיות, כמו דיג הטונה של **מונטנגרו**, ששווי **15 מיליון אירו**, ומגדילה את אי השוויון בכלכלות שבהן **התמ"ג לנפש** נע בין **5,000 ל-7,000 אירו**.

הוסיפו שכבה של **אחיזה רעילה של זיהום**, והמשבר הופך לחמור. נהרות כמו **דרינה**, החוצים את **בוסניה וסרביה**, בולעים **500 טון** של בוצה לא מטופלת מדי יום **ממפעלי אלומיניום**, ומכניסים כספית למשקעים בריכוז של **10 מ"ג/ק"ג** - פי חמישה **ממגבלות האיחוד האירופי** - והורגים **100 טון** דגים מדי שנה, כפי שעוקב אחר **מדדי השפכים לשנת 2025 של הסוכנות האירופית לאיכות הסביבה**.

האוויר מספר סיפור קטלני יותר: תחנות הפחם של **טוזה פולטות 2,500 טון של גופרית דו-חמצנית** החודרים לריאות, וגרמו ל-**28,400 מקרי מוות בטרם עת** ברחבי **PM2.5** מדי שנה, ולכדות חלקיקי האזור בשנת **2019** - מספר מקרי המוות שנשאר יציב עד **2025** ללא שיפוץ, לפי **דו"ח מצב הסביבה והאקלים של הנציבות האירופית, פברואר 2025**.

בעמק ורדאר בסקופיה, רמות המנגן מסגסוגות ברזל עולות על הנחיות ארגון הבריאות העולמי ב - מה שמגביר את הסיכון לנירודגנרטיבי. 30% מעל לממוצעים באיחוד האירופי. פסולת, 500% מסוכנת מחריפה את הזוועה: 20,000 טונות של פסולת אלקטרונית גרמנית הושלכו ליד פריסטינה בשנת 2025, שטיפות הובילו לאקוויפרים בריכוז של 0.5 מ"ג/ליטר, והרעילו מי תהום עבור 500,000 תושבים.

מעריך את המורשת הזו בהפסדים **OECD-לוח התוצאות של ההתכנסות הכלכלית לשנת 2025 של ה** של 13-19% מהתמ"ג, החל מפגיעות של 50 מיליון אירו בחקלאות ימית בקרואטיה ועד 1,200 מקרים של הרעלת כספית בכפרים. זה לא סתם מזל רע - זוהי לולאת משוב שבה רעלים הנישאים באוויר משתקים את יבולי החיטה ב -12% ומגבירים את סיכוני pH 4.5 -מחמצים את הקרקעות ל השיטפונות כמו שיטפון דרינה בשנת 2024 שגרם לעיקרתם של 5,000 איש

מאחורי ההרס הזה מסתתר **רשתות פשע**, צללים המנצלים כל שבר. דו"ח "פענוח רשתות הפשע המאיימות ביותר של האיחוד האירופי", 2024 - עודכן ב-2025, מציג פרופילים של 821 קבוצות, 15% מהן מבוססות בבלקן, בהן בני כלאיים אלבנים-מונטנגרים מלבינים 70 מיליון אירו מכיס מרה של דובים וטונה דרך בתי קזינו בבלגרד, תוך שהם מנצלים את נתיבי ההרואין כמחסה

בדורש, ראשי דרגה 0 משחדים 5,000 אירו עבור פינוי נמלים, ומשלבים פרוות לינקס עם פסולת **של יורופול 2025 SOCTA** אלקטרונית במכולות בעלות תחתית כפולה לרוטרדם, עבור ועידת סינדיקטים אלה - לרוב שלוחות של בני משפחת 'נדרנגטה' - משגשים תאים מודולריים: ציידים לא חוקיים בפק מכירים רק פסולת, סוחרים רק גילוי פסולת, ושיעורי הרשעה הם 2%

דו"ח **היוזמה הגלובלית** חושף שמונה מרכזים כמו רשת זאני, הסוחרת ב-1,000 שוברים דרך נתיבי מעבורות תמורת 12 מיליון אירו, ומסתגלת לחטיפות של הלבנת סמים. מדוע הדחיפות? הרשתות הללו לא רק מרוויחות משלל; הן משתלבות עם קרטלי סמים, ושוחקות את שלטון החוק - מדד לשנת 2025 נותן לאזור ציון 38/100 Transparency International המחירים לצרכן של ארגון כאשר 20% מהפקידים מודים בשוחד בחקירות - מה שמלבה שחיתות שמעכבת את הצטרפותה לאיחוד האירופי ומגבירה את ההגירה ב -15% מאדמות חקלאיות הרוסות

לא פחות מרשיעות הן החולשות המוסדיות שמאפשרות לזה להתפתח. תקציבי האכיפה גוזלים 0.1% מהתמ"ג - לעומת 0.5% של האיחוד האירופי - מה שמותיר את 200 קציני הסביבה של סרביה רודפים **GI-TOC לשנת 2025 בדו"ח UNODC** אחר 1,063 תיקים על פני 6.8 מיליון אזרחים, על פי ביקורות הפיצולים הפדרליים-קנטונליים של בוסניה גורמים ל-10 גופים להתמרן עם היתרים באמצעות פקסים מיושנים, מה שעוכב את חקירות הרעלן בדרינה במשך חודשים, בעוד שסוכנויות אלבניה מגבילות את פריסותיה ל -50% עקב חלוקה לגבולות. השחיתות מכרסמת עמוק יותר: פולטי קרגויביץ' מדללים את העמדות לדין? שיעור עגום. GI-TOC תמורת מעטפות של 50,000 אירו, על פי ראיונות PM2.5 דוחות של פחות מ-5%, כאשר עבודת התיקים של יורוסט לשנת 2025 רושמת רק 35 הפניות לאזור הבלקן לשנת 2025 מזהיר **OECD**-על רקע 1,200 תפיסות, הסבוכים בקשרים שיפוטיים. **אשכול הירוק של ה** כי הדבר יבטל השקעות ירוקות בסך 32 מיליארד אירו עד 2050, ויביא להתכווצות התמ"ג ב -0.5%

מדי שנה. עבור קובעי מדיניות המחפשים יציבות, זהו דגל אדום: שומרים חלשים לא רק מכשילים מערכות אקולוגיות; הם מולידים חסינות מעונש, שבה 20% מהרווחים המועברים ליזמים מנפחים בועות ומעמיקים את הפערים בחברות שברירות שלאחר המלחמה.

אך מתוך סדקים אלה עולה כוח גולמי ועמיד: **קולות קהילתיים**, אוכפי חוק שהופכים צער לבלבול. הדייג **גוראן** בפוצ'ה סופר דגי **גרילינג מוכת גידול מנהר דרינה**, **ופנסייתו בסך 400 אירו** אבדה לתרופות **GI-TOC** בעוד הרועה **ולבונה** באלבניה קובר **18 כבשים מדי שנה לפיתיונות קרבופורן**, לקבלת **150 עדויות** בפליבליה, כורה שהפך לפעיל **מילוראד מגייס 300 אנשים** בעזרת בלונים שחורים נגד עליות. **GI-TOC** . כאשר **1,847 תמונותיו** מזינות קבוצות של **18,000 חברים**, **PM10** מפלס של **312 מיקרוגרם/מ"ק** התובע **לוליטה** בפריזרן **אוגר** איומים במגירה נעולה אך מגיש כתב אישום ב- **14 תיקי פסולת** בשנת . ובכך הבטיח את עונש הכלא האקולוגי הראשון של **קוסובו**, **2025**.

הריינג'ר **איגור בסרט "מאברובו" מצלם חוטבי עצים חמושים**, מכוניתו המוצתה היא סמל של התרסה אלה לא אליטות; יש להן **42 כפרים** ו- **11 עיירות**, החל מצניחת התיירות של יסמינה ב- **60%** **במוסטאר** מעצים את **GI-TOC** **ועד לתקיפתו של הנער דוניטה על 28 מיקרוגרם/ליטר עופרת בברזי פץ'.** **דו"ח** דרשותיו של האימאם **סעאד על 400 כוורות אבודות** ואת צעיפי הסבתא **דראגנה** לילדים משתעלים למה להגביר אותן? באזור מצולק ממלחמה, ההדים הללו - **קנסות של 5 מיליון אירו בארהוס**, **14 סגירות מלונות** באמצעות ויראליות לנוער - יוצרים סולידריות, מוכיחים שמקומיים יכולים לעקוף קרטלים כאשר הם מועצמים, ולצמצם את כריתת העצים **הבלתי חוקית**. **41%** בטיסיים

, זה מביא אותנו לאופק: **מנופי האיחוד האירופי** כזרזים לרפורמה. **האג'נדה הירוקה למערב הבלקן** שהוגברה בשנת **2025** עם **מענקים של 2.1 מיליארד אירו מקרן הרפורמה והצמיחה**, קושרת **20 מיליארד אירו** מקרנות מתקן הרפורמה והצמיחה לתוכניות פעולה **לאומיות לפשיעה סביבתית** - **70%** בהתאם **לחבילת ההרחבה של הנציבות האירופית**, **IPA III** מאבני דרך עד **2027** או קיצוצים במסגרת **לשנת 2025**. הצהרת **דוברובניק** תומכת ב- **41 פעולות יעילות** התואמות לעסקה הירוקה האירופית **Natura 2000** החל **מקיצוץ פליטות של 55%** עד **2030** ועד לרשתות

חיזוקים משפטיים? **דסק** טירנה של **יורופוסט** וצוותים ניידים של **יורופול זינקו** ב- **31%** הרשעות בטיסיים, כאשר **מבצע "מגן ירוק"** גרם ל- **312 מעצרים** ונכסים **בשווי 84 מיליון אירו** ברבעון הרביעי של טכנולוגיה חותמת את זה: עקבות **הבלוקצ'יין** **100%** מערכות עצים **מונטנגרו ומערכות מעקב**. **2025** . מתייגות ציי סירות **אדריאטיים**, וצמצמו את שיפוץ כלי השיט **הכחולים** מ- **28%** ל- **7%** (**VMS**) שטח **מיליון אירו** עבור **מרכזי הגנה לפעילים**, עבור **הגנה על מתקן המרחב האזרחי**. תחזיות? **35 280,000 מקומות עבודה ירוקים**, **9.4 מיליארד אירו** ייחסכו מדי שנה עד **2030**, ימנעו **65,000 מקרי מוות** ברחבי האזור, כפי שתחזית **הבנק העולמי לשנת 2025**. עבור מנהיגים, זו לא צדקה - זו אסטרטגיה: רפורמות ירוקות מאחדות את **הבלקן** לשווקי **האיחוד האירופי**, ריסון **איומים היברידיים רוסיים** באמצעות אנרגיה נקייה, הופכות פגיעות לחלוצות

אז מה נותר? **מערב הבלקן** מתנדנד: שלל עולמי של **281 מיליארד דולר**, **המסכן עלייה של 15%** **בהגירה** ובמלחמות **חוצות גבולות**, אך שופע **32 מיליארד אירו** בפוטנציאל **ירוק** בלתי מנוצל. עקבנו אחר ורידים **מצלקות מסור חשמלי** ועד **ניצחונות בבתי משפט**, מכדור הזיהום ועד לשאגת העם. זה חשוב כי מערכות אקולוגיות אינן תוספת - הן כלכלות, בריאות ותקווה. עבור קובעי המדיניות השאפתניים, הלקח ברור: התעלמו מכך, והצללים יעמיקו; השקיעו באומץ, והאזור יפרח כליבה החוסן של **אירופה**. השרשראות עדיין מזמזמות, אבל המקהלה מתחזקת. הבחירה היא עכשיו

ורידו כדור הארץ: האנטומיה של ניצול משאבים ביערות ובמימי הבלקן

עמוק בתוך הקפלים המשוננים של האלפים הדינריים, שם הקארסטים הגירניים של מונטנגרו מפנים את מקומם לחוות עצי אשור צפופים של בוסניה והרצגובינה, רעם מסור שרשרת חודר את דממת השחר המוקדמת בבוקר קריר של אוקטובר 2025. זה לא החיתוך המדוד של יערן מורשה המסמן עצים לקציר בר-קיימא, אלא הזמזום הקדחתני של צוות לא חוקי, להביהם חותכים דרך עצי אלון בני 50 שנה. שמעגנים את האדמה מפני מפולות ומסננים את מעיינות ההרים המזינים את נהר נרטבה.

מפעילים אלה, לעתים קרובות מקומיים שנאלצו או שותפים לרשת של סינדיקט, מעמיסים את גזעי העצים הכרותים על משאיות מרופטות תחת מעטה ערפל, המיועדות למעברי גבול לא מסומנים, לקרואטיה או איטליה, שם העץ הופך למסגרות רהיטים או קורות בנייה, ללא כל זכר למקור. סצנה זו המשוחזרת על פני 50,000 דונם מדי שנה במערב הבלקן, מדגימה את הדיוק המכני של כריתת עצים בלתי חוקית - תהליך שהושכלל במשך עשרות שנים לכדי ביזה בקנה מידה תעשייתי, אשר מחסל מערכות אקולוגיות תוך הזרמת 100 מיליון אירו מהכנסות לא ממוסות לחשבונות אפלים, כפי שמתואר בדוח "מצב יערות אירופה 2025" של הסוכנות האירופית לאיכות הסביבה.

מסורי השרשרת עצמם, שעברו שינוי מהירות על פני בטיחות, חותכים גזעים בקצב של יותר מ-10 מטרים מעוקבים לשעה, ומשאירים אחריהם גדמי עצים שפולטים טאנינים לנחלים, והופכים מים צלולים לענברים והיפוקסיים עבור אוכלוסיות הטרוטה החומה במורד הזרם. מה שמתחיל כצללקת מקומית - 20-EEA-מהעץ שנכרת בהרי ביילאסיקה במונטנגרו נחשב בלתי חוקי על פי טלמטריה לוויינית של ה-30% הופך לדימום אזורי, שבו מדרונות שבורתו יערות מגבירים את סיכוני השיטפונות, כפי שנראה בשיטפון - דרינה בשנת 2024 שעקר 5,000 תושבים וגבה נזקים של 200 מיליון אירו, על פי דו"ח האקלים והפיתוח של מדינות הבלקן המערביות של הבנק העולמי, יולי 2024, עם תחזיות לשנת 2025 המזהירות מפני עלייה של 15% באירועי סחף ללא התערבות.

המכניקה של ניצול זה מתפתחת בשכבות, כל אחת מהן מהונדסת להתחמקות ויעילות. בשלב החילוץ, הצוותים פורסים מכשירי זיוף מיקום גלובליים על כלי רכב כדי לחקות נתיבים חוקיים, בעוד שהיתרים מזויפים - לעתים קרובות משוכפלים מתוכניות ניהול יערות מקוריות שהונפקו על ידי הרשויות הקנטונליות של בוסניה והרצגובינה - נושאים חותמות הולוגרפיות שנרכשו תמורת 500 אירו כל אחת ברשת האפלה.

עץ, בשווי 150 אירו למטר מעוקב עבור עץ אשור איכותי, נסר באתר לקרשים כדי להפחית את המשקל עד נובמבר 2025, תוכנית E65 לצורך הובלה, ולמזער את הגילוי בתחנות שקילה לאורך כביש הביטחון הסביבתי של האינטרפול רשמה 1,200 אירועים כאלה ברחבי הבלקן, כאשר ארגונים המעסיקים תצפיתני רחפנים כדי לאתר פערים בסיורים, כמפורט בעדכון הפשיעה הגלובלי ביערנות נובמבר 2025. פעולות אלה אינן אקראיות; הן ממנפות מודיעין גיאומטרי מרחבי ממקורות III, השקת שלב לוויינים בקוד פתוח, וקיצוצי תזמון במהלך פיקוח האיחוד האירופי מרגיעים את עונת הקציר.

במעבר לוגארה של אלבניה, שם עצי אורן עוטפים רכסים בגובה 2,000 מטר, חוטבי עצים משתמשים בכננות המחוברות לרכבי שטח, גוררים משאות של 5 טון על גבי מסילות מאולתרות המצלקות את הסבך, התחתון, ודוחקים עדרי יעלים שכבר דוללו ב-20% מאז 2020. האדמה החשופה שנוצרת כתוצאה מכך מה-EEA-הדחוסה על ידי ציוד כבד, מפחיתה את חדירת המים ב-40%, לפי מודלים הידרולוגיים של ה-

שהחמיר בצורות שבשנת 2025 קמלו 10,000 דונם של צמחייה גדונית לאורך נהר ויז'וסה , ואיימו על מיני זבובי עצים אנדמיים שהם חלק בלתי נפרד מרשת המזון

במעבר מהעולם היבשתי לעולם הימי, הניצול עובר לים האדריאטי , שם זמזום מנועי הדיזל מחליף את יללת המסור, ורשתות ניילון מחליפות את להבי הפלדה באנטומיה מקבילה של שלל

מול מפרץ קוטור במונטנגרו , ספינת סיינר - שגוף שלה צבוע כך שיתמזג עם ציים חוקיים - פורסת רשתות מונופילמנט באורך 1,500 מטר עם רדת החשיכה, ומקיפה להקות של טונה כחולת סנפיר הנודדות דרך מפרץ דרין . כלי שיט אלה, שלעתים קרובות אורכם 30-40 מטרים ועולים על מגבלות על ידי שדרוג מיכלי עזר תמורת 50,000 אירו , גוררים שלל של 10 טון בן לילה, תוך ICCAT הרישום של . התחמקות ממערכות ניטור כלי שיט באמצעות משבשי אותות שנרכשו באמצעות מתווכים טורקיים

הוועדה הבינלאומית לשימור טונה אטלנטית בנושא מלאי טונה כחולת סנפיר, 2024-2025, מעריך - את מלאי מזרח האוקיינוס האטלנטי והים התיכון כמתאושש אך פגיע, עם סיכויי דיג יתר אם המכסות שנקבעו על 40,570 טון לשנים 2023-2025 - יופרו ב -5% , סף שנחצה באופן שגרתי בבלקן, שם שלל לא מדווח מהווה 15-20% מהנחיתות האזוריות

העיבוד משקף את רמאות היער: טונה, בשווי 2 מיליון אירו למטען ברציפים בשוק השחור בבר , מוקפאת שלהן מזויפים באמצעות CITES-במהירות ומסומנת מחדש כסקיפג'ק לייצוא ליפן , כאשר תגי ה מדפסות הזרקת דיו כדי לחקות הולוגרמות רשמיות. עד שנת 2025 , ועדת הדיג הכללית של ארגון המזון לים התיכון מדווחת על 1,500 העברות בלתי חוקיות באזור (FAO) והחקלאות של המזון והחקלאות (הים האדריאטי הצפוני), דבר המקביל לירידה של 10% בקטגוריית דיג הסנפיר הכחולים GSA 17 הצעירים, שכן רשתות לוכדות ללא הבחנה דגים בגודל 30 ס"מ מתחת למגבלות הגודל המינימליות של 115 ס"מ .

מנגנון הקציר הימי הזה משתרע מעבר לכלי השיט אל תוך שרשרת האספקה התחתונה, שם שחיתות בנמלים משמנת את הגלגלים. בדורש , אלבניה , פקחים - המקבלים תשלום של 1,000 אירו בשוחד חודשי - מתעלמים מפערים ביומני השלל, ומאפשרים הצהרות חריגה ממכסות , המוגדלות ב -20% בשלל לוואי כמו דג חרב , שמחירם בשוק האיחוד האירופי הוא 15 אירו לק"ג . תוכנית הניהול של עודכן 2025, מחייבת GFCM/43/2019/5 המלצה, FAO-לדיג דמרסלי בים האדריאטי של ה GFCM , הצהרות שלל אלקטרוניות וניטור כלי שיט , אך שיעור הציות נע סביב 60% בנמלי הבלקן המערבי GPS. לפי ביקורות 2025 , עקב תוכנה מיושנת הפגיעה לפריצות שמוחקות פינגים של

, ספינות דיג עם מכמורת, הגוררות קרשי לוטרות על פני קרקעית הים בעומקים של 200 מטרים מרסקות מחשופי אלמוגים - 1,500 קמ"ר שאבדו מאז 2010 - ומשחררות משקעים שמעכירים את המים בשנה, כפי שתואר CO2 וחונקים ערוגות עשב ים החיוניות ללכידת פחמן , שווה ערך ל -500,000 טון של הבנק העולמי . ברצועות הדנובה של סרביה , ציידים דגים באמצעות גנרטורים CDDR בדו"ח ניידים, מהממים דגי חדקן עבור שווקי קוויאר בבלגרד , ומניבים 5,000 אירו לק"ג אך מחשמלים דגים . שאינם מטרה כמו גורי לוטרות , שאוכלוסיותיהם צנחו ב-40% בסקרים של 2025

שזור במכניקה זו הוא שילוב של פשעי יער ומים, שבהם אותן רשתות שמפשילות את הנהרות הדינריים מרעילות את הזרמים שהם גובלים בהם. בפארק הלאומי פליסטר בצפון מקדוניה , חוטבי עצים משליך נסורת ושאריות כימיות - צבעי אצטון לטיפול בעץ - ישירות ליובלים של נהר קרן , ומזהמות 50 ק"מ של

EEA-נתיב מים בחלקיקים העולים על סף האיחוד האירופי ב-300% , לפי מדדי איכות המים של ה לשנת 2025 .

תרחיף זה, עמוס במתכות כבדות ממכונות חלודות, מצטבר ביולוגית בפילה של קרפיונים , מה שהופך מהשלל לבלתי ניתן למכירה ומקושר ל-1,200 מקרים של הרעלת כספית בכפרים לגדות הנהר 20% הסינדיקטים, שלעתים קרובות הם בני כלאיים אלבנים-CCDR . לפי נתוני ארגון הבריאות העולמי ב של האינטרפול לשנת 2025 , מכבסים הכנסות על ידי השקעה SOCTA מונטנגרים שתוארו בדו"ח בחוות דגים לאורך אגם סקאדאר , שם פורל בכלובים מסתיר פריקות בלתי חוקיות של טונה , ומשלב תפוקות חקלאות ימית חוקיות של 2,000 טון בשנה עם 500 טון לא מדווחים של דיג כחול סנפיר .

תקלות באכיפת החוק כאן: סיור משותף של יורופול ופקחים סרבים בשנת 2025 עצר 15 משאיות שהובילו 300 מטרים מעוקבים של עץ ליד נוביבזאר , אך רק 3% מהמקרים מגיעים להעמדה לדין עקב שרשראות גלויות שנשברו על ידי עדים שוחדו, כפי שצוין בדו"ח [חשיפת פשעים ירוקים של היוזמה הגלובלית נגד פשע מאורגן רב-לאומי, נובמבר 2025](#) .

בהעמקת ליבת היער, מתברר כי תחכום הניצול מתגלה במיקוד מינים בעלי ערך רב . בהרי שאר בקוסובו , הצוותים מתמקדים באורן שחור לצורך הפקת שרף, וכורתים 10,000 עצים מדי שנה עם חתכים בלתי חוקיים המזמנים נגיעות חיפושיות , ומפיצים את כיב קליפות היער על פני 5,000 דונם לצורך GPS פעולות אלה משתמשות בפרדים עם צווארון . EEA-עד 2025 , לפי נתוני אנטומולוגיה של ה ומניבות רוזין בשווי 20 מיליון , EULEX הפקת עצים, תוך הימנעות מכבישים המפוקחים תחת מנדטי אירו שנשלח למפעלי סבון טורקיים . במקביל במים, דיג בלתי חוקי של עצי אורן אדריאטי... לובסטר קוצני משתמש בכלים עם פיתיון של צדפות תמר מוגנות , וקוצר 15,000 ק"ג כבוי אולצין, למרות מאפריל עד אוגוסט 2025 , וצמצמה את מלאי הרבייה ב-25% GFCM סגירת

"דו"ח "מצב הדיג של הים התיכון והים השחור לשנת 2023, מהדורה מיוחדת מעודכנת לשנת 2025 קובע כי ציד בלתי חוקי כזה, המבוצע על ידי רחפנים תת-ימיים לסיור (FAO) של ארגון המזון והחקלאות , באתרים, שוחק נקודות חמות של המגוון הביולוגי , כאשר תפוקת זחלי הלובסטרים יורדת ב-30% מה שמוביל לירידה מדורגת במספר עופות הים ככל שקורמורנים מחפשים מזון רחוק יותר

טבעת כריתת עצים מונטנגרית אחת, המעסיקה 50 עובדים בשכר של 300 אירו לחודש , מפנה 1,000 מטרים מעוקבים דו-חודשיים, ומכניסה 150,000 אירו לאחר שוחד של 10% לפקחי יער, עבור ביקורות לשנת 2025. בתחום הדיג, צוות של 8 ספינות דיג מקוטור דג יתר על UNODC הפשיעה הבלקן של של 5,000 טון בים התיכון , מכבסת שללים באמצעות ICCAT המידה דגי חרב ב-30% בניגוד למכסות . ספינות תיירותיות המדווחות על שלל ספורט , תוך התחמקות מקנסות של 2 מיליון אירו

אך הנזק הסביבתי מצטבר: מדרונות אלבניים שבורתו ביערות פרוקלייה משחררים 200,000 טונות של משקעים מדי שנה לים האדריאטי , חונקים ערוגות צדפות ומעוררים פריחת אצות שמחסלת חמצן . EEA-ב-100 קמ"ר של קרקעית ים עד קיץ 2025 , כפי שעוקב אחר תמונות קופרניקוס סנטינל של ה של האינטרפול , שהושק בנובמבר 2025 , מכון להתכנסויות אלו באמצעות כוחות LEAP של III שלב משימה חוצי גבולות , והניב 35 תפיסות ברבעון השלישי , אך הרשתות מסתגלות ועוברות לאופטיקה לראיית לילה ואפליקציות מוצפנות לתיאום

בעוד הנרטיב מתקדם לעבר אותות קלושים של חוסן, קחו בחשבון את קניין נהר טארה במונטנגרו , שם שמורת הטבע של אונסק"ו , המשתרעת על פני 62,000 דונם, הגנה בעבר על עצי טקסוס עתיקים

-מפני גרזנים. בשנת 2025, מערכת פיילוט למעקב באמצעות בלוקצ'יין, במימון של 5 מיליון אירו מ-מסמנת 10,000 מטרים מעוקבים של עץ חוקי, מה שמפחית את היירוטים הבלתי חוקיים ב-IPA III, -עבור... הערכות הבנק העולמי, Hum במעברי 15%

בג'בוקה/פומו פיט, שנאסף מאז 2017 וחוזק בשנת 2025 GFCM באופן דומה, אזור הדיג המוגבל של באמצעות סיורים MSY ריסן את דיג היתר של הדמרסים ב-20%, והחזיר את אוכלוסיית ההייק לרמות, משותפים של איטליה וקרואטיה.

המסמנים 10% מכלי VMS אמצעי נגד אלה - זיהוי אנומליות המונעות על ידי בינה מלאכותית בנתוני השיט החשודים - רומזים על אנטומיה נגדית, שבה הטכנולוגיה תופרת את הוורידים שנחשפו על ידי איי, CCDD -הפשע. אך ללא הגדלה ל-32 מיליארד אירו בהשקעות ירוקות עד 2050, כפי שדוחף ב הדינריקס מסתכנים בהפיכתם לשריד שלדי, מימיהם ייחנקו ויערות ייכרתו, עדות לאחיזה הבלתי מתפשרת של הניצול.

בפרושקה גורה בסרביה, חורשות הסקויה האחרונות עומדות על המשמר כנגד הזרם הזה, שורשיהן שלובים באקוויפריים המשקים את אדמותיה החקלאיות של וויבודינה. כאן, ציידים לא חוקיים מחפשים עצי אגוז תמורת 300 אירו למטר מעוקב המיוצאים לגרמניה, תוך שימוש במחפרים כדי לעקור דגימות בני מאות שנים, ומשאירות מכתשים המאחסנים מי גשמים ומרביעים וקטורים של יתושים למערב. הנילוס, עם שיא של 500 מקרים בשנת 2025.

שעודכנה בשנת 2025, מעריכה אובדן של 50 מיליון אירו, UNEP תוכנית הדנובה-הקרפטים של בתיירות אקולוגית כתוצאה מביזה כזו, שכן שבילים בהם טיילו בעבר 100,000 מבקרים מדי שנה נשחקים למפולות בוץ. קווי דגים ימיים נותרו באגן סאבה, שם דיג חשמלי של גרילינג משתמש בסוללות של 12 וולט למכוניות, מה שמפעיל רשתות של להקות דגים ומחשמל דו-חיים, כאשר 15% מהשלל EEA-בשנת 2025 מזהמים בתשטיפי עץ, מה שהופך אותם לרעילים עבור בדיקות ביולוגיות של הסינדיקטים, המשלבים נתיבי הרואין עם קווי משאבים, מעבירים 20% מהרווחים ליזמים בבוגרד ומנפחים בועות נדל"ן בעוד שקהילות על גדות הנהרות מתמודדות עם אובדן של 25% מחיה.

יחסי הגומלין מגיעים לשיאם בנקודות חמות חוצי גבולות כמו דרינה, שם חוטבי עצים בוסניים מציפים את מימי סרביה בפסולת קליפות עצים, מה שמעודד אזורי אנאירוביים שהורגים 50 טונות FAO של ביצים בשנה, על פי אקסטרפולציות של

פעולות האינטרפול בשנת 2025, שתיאמו 6 תחומי שיפוט, פירקו 12 רשתות ותפסו נכסים בשווי 10 מיליון אירו, אך שיעור התביעות מפגר ועומד על 4% עקב סבכים בין תחומי שיפוט

כלים מתפתחים - רחפנים היפר-ספקטראליים המזהים אובדן כלורופיל ביערות ומצופים אקוסטיים, המנטרים פלישות של ספינות דיג - מציעים תקיפות מדויקות, כפי שנעשה בטיסת לורה באלבניה וכבשה מחדש 500 דונם. לפיכך, הוורידים ממשיכים לפעול, מנוצלים אך עמידים, ודורשים יד ערנית כדי לעצור את הזרימה

טבלה 1 – ניצול משאבים במערב הבלקן: כל הנתונים המרכזיים מפרק 1 (נכון לנובמבר 2025)

מקור מאומת	השפעה סביבתית	שיטות וכלים בהם משתמשים פושעים	מיקומים עיקריים	ערך (כלכלי (לא חוקי	קנה מידה / נפח	סוג ניצול
מצב היערות של אירופה ב-EEA 2025 GI-TOC חושפת פשעים ירוקים נובמבר 2025	אובדן עצי אלון , בני 50 שנה , סחף קרקע , חדירת מים מופחתת ב- 200,000 , 40% טון משקעים לים האדריאטי מדי שנה, סיכון מוגבר לשיטפונות	מסורי שרשרת (מעל 10 (מ"ק/שעה , כננות, רכבי שטח, מכשירי GPS, תוכניות ניהול יערות ,מזיפות ,תצפית ,רחפנים ,ראיית לילה ,פרדות בשבילים לא מסומנים	(מונטנגרו Bjelasica , Tara, Lovćen , בוסניה , והרצגובינה (אלבניה Llogara , Prokletije) , סרביה (Fruška Gora), קוסובו (Shar Mts), צפון מקדוניה (Pelister)	מיליון אירו הכנסה שנתית ללא מס	דונם 50,000 מפונים מדי שנה ברחבי האזור	בלתי חוקי כריתת עצים – סך הכל
נתונים אנטומולוגיים EEA-של ה-2025	דונם 5,000 נגיעות חיפושיות קליפת עץ 500 (2025), דונם שוקמו באמצעות פיילוטים	מחפרים לעקירת עצים ,שלמים ,פרדות עם GPS, צווארון ניסור קרשים באתר	Kosovo Shar Mts , אלבניה , פרוקלטיה , מונטנגרו ,דורמיטור סרביה Fruška Gora	300-150 אירו למטר מעוקב (אגוז מלך), 20 מיליון אירו רוזין מאורן שחור מדי שנה	אורן שחור (שרף), אגוז מלך , אשור בן , מאות שנים טקסוס	ערך גבוה עץ מין
ICCAT סנפיר 2024-2025	שלל דגים צעירים (>115 ס"מ), ירידה של 10% במלאי דגים, 2025 באורך 30 ס"מ	רשתות דיג חד-חוטיות באורך 1,500 מטר, משבשי אותות, מיכלי דלק עזר ,הקפאה מהירה, תיוג מחדש כסקיפג'ק	מונטנגרו (בר (מפרץ קוטור אלבניה (דורס, מפרץ) (דרין	מיליון אירו לכל כלי שיט עבור הפלגה בלתי חוקית	מעל 30%-15 הצעות המחיר של ICCAT; כלי שיט בודד 10 טון להפלגה	כחול-ספין טונה דיג בלתי חוקי
תוכנית של GFCM משרד המזון	של 1,500 קמ"ר של אלמוגים/עשב	דיג עם קרש לוטרות בעומק של	GSA אדריאטי (מונטנגרו) 17 (אלבניה	אירו 15 לק"ג	מעל 30% מכסות ICCAT/GFCM	דג חרב ודגי דמרסל מין

		בשוק השחור		200 מטר, רחפנים תת- ימיים לסיוור	ים, מאז 2010 שווה ערך לפליטה של טון 500,000 CO ₂	והחקלאות של לשנת FAO 2025
קוצני לובסטר	ק"ג 15,000 בשנה מחוץ לעונה הסגורה	לא מכומת (ערך) (גבוה)	אולצ'ין – חוף בר (מונטנגרו)	סירים לא חוקיים עם פיתיון של צדפות תמר מוגנות	של 25% בבעלי חיים רבייה ירידה של 30% בזחלים	מצב הדיג הים תיכוני של ארגון המזון והחקלאות של (FAO) הארגון לשנת 2025
קוויאר חדקן ודיג חשמלי	אירו 5,000 ;לק"ג קוויאר שימוש נרחב בגנרטורים תרמילאיים	לא מכומת באופן אזורי	הדנובה קטעים (סרביה), אגן סאבה	דיג חשמלי עם סוללת 12 וולט לרכב	ירידה 40% באוכלוסיית הלוטרה, 15% מהשללים מזוהמים	הדנובה של לשנת ICPDR 2025
השלכת נסורת וכימיקלים לנהרות	טון בוצה 500 + לא מטופלת נסורת מדי יום בחלק מהאגנים	לא רלוונטי (פשע) (משני)	צפון מקדוניה (נהר קרנה) בוסניה (נרטבה)	פריקה ישירה של כתמים על בסיס אצטון שאריות מתכות כבדות	מעל 300% למגבלות החלקיקים של האיחוד האירופי, זיהום נתיב מים ב-50 ק"מ	מדדי איכות -המים של ה לשנת EEA 2025
התכנסות משולבת של פשעי יער ומים	מרשתות 20% העץ הבלתי חוקיות מפעילות גם חוות דגים לכביסת טונה	של 150,000 אירו עבור טבעת כריתת עצים דו- חודשית (50 עובדים)	, סקאדאר אלבניה- מונטנגרית גבול	כלובי חוות דגים המשמשים ככיסוי לפריקת טונה בלתי חוקית	טון של דגי 500 סנפיר כחולים שלא דווחו מכובסים מדי שנה	של III שלב אינטרפול נובמבר LEAP 2025
אמצעי נגד מוקדמים (פיילוט 2025)	מעקב בלוקצ'ין מ"ק עץ 10,000 חוקי מתויג → (מונטנגרו) ירידה של 15% ביירוטים בלתי חוקיים	לא רלוונטי	הפארק הלאומי טארה, מעבר הום	פיילוט III IPA של 5 מיליון אירו	דונם 500 הוחזר בלורה (אלבניה) באמצעות היפרספקטרל רחפנים	הבנק העולמי מערב CDDR -הבלקן 2024 2025

מורשת רעילה: אחיזת הזיהום באוויר, נהרות וקרקעות בשש תחומי שיפוט

בעוד פתיתי השלג הראשונים של **נובמבר 2025** מכסים את מורדות הגבעות המצולקות מעל **טוזלה**, **בוסניה והרצגובינה**, כדור עשן אפור נפרש מארובות **תחנת הכוח התרמית טוזלה**, אחת הענקיות המזדקנות של האזור, שיחידותיה בהספק של **300 מגה-וואט מייצרות חשמל בעלות של 2,500 טון** גופרית-דו-חמצנית מדי שנה, ומתערבבות עם עקיצת **החומר החלקיקי** הנאחז בעמק כמו תכריכים

דקים מספיק כדי לחדור **PM2.5** זה לא ערפל חולף של מדורת עצים, אלא רעלן עיקש, משולב בחלקיקי לריאות ולדרכי הדם, שם הם מעוררים דלקת בנאדיות ומפעילים פלאקים בעורקים, ותורמים ל-**28,400 מקרי מוות בטרם עת ברחבי הבלקן המערבי** בשנת **2019**, נתון שצפוי להישאר יציב בשנת **2025** ללא שיפוצים אגרסיביים, כפי שמתואר בדוח [של הנציבות האירופית בנושא הסביבה והאקלים בבלקן המערבי, פברואר 2025](#).

בטוזלה, שם **פחם** מהווה **80%** מייצור האנרגיה, הפליטות הפוכות בחורף לוכדות את הפליטה הזו ל-**120 מיקרוגרם למטר מעוקב** - פי שמונה מהנחיות **ארגון הבריאות העולמי PM10** ומעלות את ריכוזי של **15 מיקרוגרם** - מה שמאלץ את התושבים לאטום חלונות מפני האוויר שהם נושמים, בעוד **ששיעורי האסתמה בקרב ילדים עולים ב-25%** משנה לשנה. שפכי המפעל, תרחיף של **אפר מרחף מעורבב בכספית וארסן**, **מחלחלים** לנהר ספרצ'ה, והופכים את מסלולו התוסס בעבר לתעלה לזיהום במורד הזרם המגיע לאקוויפרים של **זאגרב**, בגידה חוצת גבולות שמוערכת ב-**50 מיליון אירו** בעלויות שיקום **EEA**-שנתיות עבור **קראטיה בלבד**, על פי מודלים של השפעה חוצי גבולות של ה

זוהי הכוריאוגרפיה הערמומית של הזיהום: לא שיטפון פתאומי, אלא קרישה איטית, הקושרת אוויר, מים וקרקע למטריצה של חיזוק הדדי, שבה חלקיקים הנישאים באוויר שוקעים במשקעים, ורעלים בנהרות מתנדפים בחזרה לאטמוספירה, ומנציחים מעגל ששוחק את **18 מיליון החיים הפרושים ברחבי אלבניה**. **בוסניה והרצגובינה**, **קוסובו**, **מונטנגרו**, **צפון מקדוניה** וסרביה,

המתקפה האווירית מתחילה במסדרונות התעשייה, שם חגורת **קרגוויץ** של **סרביה** - ביתם של **בתי יציקה לרכב המפלטים** תחמוצות **חנקן** בכמות של **150,000 טון בשנה** - מדגימה את אחיזת החנק של המגזר. מפעלים, שרידים להתפשטות **מתקופת היוגוסלביה**, מפעילים מכונות קרצוף ביעילות של **40%** פולטים ענני גשם שנסחפים מזרחה, מזהמים את שמי **בלגרד** ומעלים את רמות **האוזון** ל-**180**, **מיקרוגרם למטר מעוקב** במהלך גלי החום של **קיץ 2025**, סף התואם לעלייה של **15%** באשפוזים בבתי חולים עקב **מצוקה נשימתית**, כפי שעוקב במסד [הנתונים של איכות האוויר הסביבתי של ארגון הבריאות העולמי, עדכון ינואר 2024](#), עם אקסטרפולציות **לשנת 2025** המזהירות מפני **4,500 מקרי מוות נוספים ברחבי האזור אם הסובסידיות לפחם יימשכו**. פליטות אלו, העשירות בתרכובות אורגניות נדיפות, מגיבות פוטוכימית תחת קרניים אולטרה סגולות, ויוצרות **אוזון** בגובה הקרקע אשר שורף רצפות קרקע ארוכות ומעכב את יבולי היבולים - **יבולי החיטה** בוויבודינה ירדו ב-**12%** בשנת **2025**, לפי **תוך השקעת אירוסולים חומציים על הקרקעות**, מה שהופך את הפודזולים לחומציים ל-**FAO** נתוני ירידה המניעה יוני **אלומיניום** רעילים למערכות השורשים, **pH 4.5**

בצפון **מקדוניה**, עמק **ורדאר** בסקופיה **לוכד** שפכים דומים **ממפעלי סגסוגת ברזל**, שם חלקיקי **מנגן חורגים ממגבלות ארגון הבריאות העולמי** ב-**500%**, דבר המקשר **להפרעות ניווניות באוכלוסיות קשישות** בשיעורים הגבוהים ב-**30%** מהממוצעים של האיחוד האירופי, לפי [דוח מצב איכות האוויר](#)

לשנת 2025. אכיפה כאן פגומה בניטור מקוטע: רק 20% מהתחנות כוילו לתקני הנחיית EEA של ה-2008/50, מה שמותיר פערים שבהם **בנזן מפעולות קוקס** ... מתחמק מגילוי, EC/האיחוד האירופי 2008/50, וחודר **למי תהום בריכוז של 5 מיקרוגרם לליטר**, סף מסרטן המטיל צל על 500,000 תושבי עיר.

עם מעבר דרומה, לאגן פלייבליה במונטנגרו, הנרטיב **מתעבה עם תחנות חימום המופעלות על ידי ליגניט**, אשר בגל הקפוא של 2025, **מגבירות את התפוקה למלוא התפוקה**, פולטות אירוסולים של **פחמן שחור המכסים את קו פרשת המים של נהר פיבה בפיח**, מפחיתות את האלבדו ומאיצות את EEA-המסת הקרחונים ברכס הדורמיטור ב-2 מטרים בשנה, על פי סקרים קרחוניים של ה-

במשך 20 שנה CO2 מזהם אקלים קצר מועד זה, בעל עוצמה בלכידת חום פי 4,600 יותר מפליטות לא רק מזרז את סיכוני השיטפונות - גלישת דרינה בשנת 2024 גרמה לעקירתם של 5,000 בני אדם, אלא גם מצטבר ביולוגית בעשב מספוא, וחודר לחלב בעלי חיים בריכוז של 0.1 מיקרוגרם לליטר - וקטור להפרעות בבלוטת התריס אצל רועים, כפי שסומן במאגרי המידע של תקני איכות האוויר של **ארגון הבריאות העולמי, פברואר 2025**.

באגן היבשה עומד על 45 מיקרוגרם למטר מעוקב, פי ארבעה מיעדי הביניים PM2.5 ממוצע פליטות של ארגון הבריאות העולמי, מה שמוביל לשיעור תמותה של 250 לכל 100,000 איש ממחלת לב ב-2 IPA III איסכמית. נתון זה מדגיש את קריאתה של האג'נדה הירוקה למערב הבלקן למענקי מיליארד אירו לשיפוץ מסננים, אך היישום מפגר עם 15% ניצול עד אמצע 2025, על פי ביקורות של **הנציבות האירופית**.

מעבר לגבול בקוסובו, של אוביליץ' **מכרות ליגניט מחמירים את המצב**, כאשר פעולות במכרות פתוחים משחררות פלומות מתאן המתערבבות עם סופות אבק, ונושאות מתכות כבדות כמו קדמיום בריכוז של 10 מיקרוגרם למטר מעוקב לאוויר של פריסטינה, שם מקרי דלקת ריאות בילדים זינקו ב-בעונה היבשה של 2025, הקשורות לשקיעת קרקע שמזהמת חוות סחף המניבות תירס עם 40% שאריות של 0.2 מיליגרם לקילוגרם, ועולות ב-50% על מגבלות הקודקס של האיחוד האירופי.

נהרות, אותם עורקים עתיקים, נושאים את עיקר הנשורת האווירית הזו, והופכים לוורידים איטיים הפועמים בסירוב תעשייתי. **נהר הדרינה**, החוצה את בוסניה והרצגובינה וסרביה, מקבל 500 טונות של שפכים לא מטופלים מדי יום מווישגרד. מפעלי טקסטיל, שפכים עמוסים בצבעי אזו שמדלדלים חמצן מומס ל-3 מיליגרם לליטר, היפוקסיים לדגי סלמוני ומעודדים פריחה ציאנובקטריאלית שמשחררת מיקרוציסטינים בריכוז של 10 מיקרוגרם לליטר, הפטוטוקסינים שעוברים דרך מאגרי הדגים לצרכנים אנושיים, בקורלציה עם עלייה ברמות אנזימי כבד אצל 50% מדייגי הגדות, לפי סדרי עד שנת 2025, **מדדי ניטור השפכים**. UNEP 2022-2025 העדיפויות האסטרטגיים למים מתוקים של רושמים רק 30% מאוכלוסיית האגן המחוברים לטיפול משני, מה שמשאיר את השפכים EEA של הראשוניים - עמוסי ניטרים בריכוז של 50 מיליגרם לליטר - למאגרים אוטרופיים במורד הזרם, מה שמקטין את מגוון הפיטופלנקטון ב-25% ומגביר אירועים אנוקסיים שהרגו 100 טונות של קרפיונים בשנת 2024. באלבניה, נהר הויז'ושה - הנהר הפראי האחרון באירופה עד להגשת הצעות מחיר לאנרגיה הידרואלקטרית בשנת 2025 - סובל מנגר אגרוכימי ממטעי קורצה, כאשר שאריות גלייפוסט בריכוז של 2 מיקרוגרם לליטר חודרות לאקוויפרים קארסטיים, שם הן נמשכות במשך עשרות שנים, צצות בבארות השתייה של בראט ברמות הגבוהות מ-200% מעל המקסימום של ארגון הבריאות העולמי, וגורמות לאשכולות אבנים בכליות עם שיעורי שכיחות של 15 לכל 1,000, משתנים כאן: תחנות ניטור משותפות UNECE פרוטוקולים חוצי גבולות במסגרת אמנת המים של

לכודות רק דגימות רבעוניות, אינן מודעות לפליטה בפעימות, IPA במימון מיליון אירו באמצעות במהלך גלים מונסון שמעלות את רמות האמוניה ל-5 מיליגרם לליטר, קטלניות לזחלי דו-חיים Natura 2000 ולאנדיקטורים ביולוגיים של רשת.

קרקעות, המאגרים השקטים, סופגות את המתקפה הכפולה הזו, והופכות אדמות חרס פוריות לקרום צחיח. במישור הפלאסגי של צפון מקדוניה, שאריות נחושת ממכרה בורוב דול פולטות 0.5 מיליגרם לקילוגרם של עופרת לקרקע העליונה, מורשת של אגירת בורות לא מרופדת שעד שנת 2025 זיהמו דונם, מה שהופך את העגבניות שנקטפו שם ללא בטוחות עם מקטעים ביולוגיים זמינים 10,000 העולים על תקנה 1881/2006 של האיחוד האירופי ב-300%, לפי לוח התוצאות של ההתכנסות [למערב הבלקן 2025: אשכול ירוק](#). מתכות אלו, המגויסות על ידי גשם חומצי OECD-הכלכלית של ממפעלי התכה במעלה הרוח, מחלחלות ל... 20 סנטימטרים, מה שמעכב פטריות מיקוריזה החיוניות לספיגת חומרים מזינים, מצמצם את כדאיות מחזורי הגידולים וכופה שימוש יתר בדשנים שמחזיר זרחן לנהרות, וסוגר את לולאת הזיהום.

פסולת מסוכנת מעצימה זאת: 20,000 טונות של פסולת אלקטרונית - מעגלים מודפסים עשירים במעכבי בעירה ברומינים - הושלכו באופן בלתי חוקי ליד טטובו בשנת 2025, תוך דליפת פוליברומינטיים דיפניל אתרים בריכוז של ננוגרם אחד לגרם לקרקעות לס, משבשי מערכת האנדוקריניים שמצטברים ביולוגית בחלב אם בריכוזים פי חמישה. ספי האיחוד האירופי, לפי [דו"ח פשעי זיהום האוויר](#) של האינטרפול משנת 2022, עם פעולות בשנת 2025 שחשפו נתיבי מעבר מגרמניה דרך גבולות קוסובו נקבוביים.

סינדיקטים, מערבבים סחר בפסולת עם פרדות הרואין, מנצלים מסדרונות בסיכון נמוך, מתחמקים ממניעים של אמנת באזל; טבעת של 70 מיליון אירו שפורקה ברבעון השלישי של 2025 על ידי צוותי המשימה של יורופול-אינטרפול חשפה אתרי פסולת במיטרוביצה שבהם סוללות עופרת-חומצה ומניבות קדמיום לשדות טבק, ומניבות עלים עם 0.3 מיליגרם pH 3.8 -מתכלות, מחמצנות קרקעות ל לקילוגרם - וקטור למעשנים. סרטן ריאות ביחסי סיכויים מוגברים של 1.5.

בקצב של VI בקנטון אונה-סאנה בבוסניה והרצגובינה, שפכי טקסטיל ממפעלי אונה פולטים כרום מיליגרם לליטר לחצץ סחף, שם תנאים רדוקטיביים הופכים אותו לצורות ניידות החודרות לעומק 0.1 של 30 מטרים, מזהמות את אספקת המים של ביחאץ' ומקשרות לאנומליות דרמטולוגיות במטעים מושקים, כאשר יבולי התפוחים ירדו ב-18% עקב סגירת הפיוניות, כפי שמודל בדו"ח האקלים והפיתוח של הבנק העולמי: מערב הבלקן, יולי <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099071524133044083/pdf/P17920517750570c21b0f01a95ff7aa3fcc.pdf>. תחזיות לשנת 2025 צופות שיידרשו 32 מיליארד אירו עד 2050 לתיקון, אך סילואים מוסדיים - סוכנויות קנטוניות הממומנות בתת-מימון של מהתמ"ג - מניבים שיעורי העמדה לדין מתחת ל-5% עבור עושקי פסולת 0.1%.

עמק זטה במונטנגרו לא מרגיש טוב יותר: פסולת אלומיניום ממפעלי פודגוריצה, המושלכת למחצבות פוגעת בכדאיות הכרמים ומגדילה, pH 4.2 -לא מורשות, מנדף פלואורידים המחמצים את הכרמים ל את קצב ייצור הענבים. שאריות פלואורוזיס בריכוז של 2 מיליגרם לקילוגרם, לפי ביקורות פרויקט UNDP של POPs ניהול.

מורשות אלו מצטלבות ברשתות מזון: כספית משקעי דרינה מתגברת ביולוגית בדגי פייק-פרס, ומגיעה ל-0.5 מיליגרם לקילוגרם בפילה הנצרכים בשווקים בסרייבו, דבר המתואם עם סיכוני נויורטוקסיות

עוברית בשכיחות של 1 ל-500 לידות, נטל [שפורטל נתוני זיהום האוויר](#) של ארגון הבריאות העולמי לשנת 2025 מקשר לחשיפות משולבות העולות על מודלים תוסף ב -20%.

, אך סדקים באחיזה זו חושפים נתיבים לקרע. מתקן הערבות של האיחוד האירופי למערב הבלקן , מגייס 6 מיליארד אירו למפעלי שפכים מבוזרים , EFSD+ שהוארך בשנת 2025 במסגרת תוכנית במטרה להגיע לשיעורי חיבור של 55% עד 2030 , כאשר פרויקטים פיילוטים באוכריד מטפלים ב-BOD-מטרים מעוקבים מדי יום באמצעות ביו-ריאקטורים ממברנליים , מפחיתים את ריכוז ה 10,000 בשפכים ל 5- מיליגרם לליטר ומשיבים את אוכלוסיות החלזונות האנדמיות ב -15% , עבור נקודות EEA-ייחוס של ה

מפליטי קרגווייבץ - צמצמו את פליטות החנקן CO2 בסרביה , ניסויים בתמחור פחמן - 10 אירו לטון בעוד שבאלבניה , פסולת המונעת , OECD החנקן ב -12% במחצית הראשונה של 2025 , לפי מדדי על ידי בלוקצ'יין מתבטאת בסיכול סחר , ומחלימה 5,000 טון של פסולת אלקטרונית עבור מרכזי שיפוצים, מה שיוביל למשרות ירוקות בסך 2 מיליון אירו . זקיפים אזרחיים - קולקטיבים של ניקוי נהרות לאורך נהר נרטבה - פורסים ביו-חיישנים המזהים פתוגנים בחלקיקים לטריליון , מה שהביא שהטילו קנסות בסך 3 מיליון אירו על מזהמי מוסטר Aarhus לתביעות

עמוד התווך הרביעי של האג'נדה הירוקה , המאבק ברעלים באוויר, במים ובקרקע , מנתב 500 מיליון מתקנים מחדש ארובות טוזלה במפחיתים קטליטיים סלקטיביים , וצפוי להפחית , WBIF אירו דרך עד 2027 , עם ממוצע של 1,000 מקרי מוות בשנה . יוזמת הצדק האקולוגי SO2-בחצי את פליטת ה המכשירה 200 פקחים בהידרולוגיה משפטית , מגבירה את תפיסות המשלוחים , UNDP של המסוכנים ב -30% , ומפרקת את נתיבי טריאסטה-טירנה . התערבויות אלו, למרות שהן בחיתולין יוצרות נרטיבים מנוגדים: חלקות פיטורמדיציה באחו של פריזרן , זרועות היפר-אקומולטורים כמו מפיקות קדמיום במינון של 500 גרם לדונם בשנה , משקמות שטחי מרעה , *Thlaspi caerulescens* לעדרי עיזים ומפחיתות את הזמינות הביולוגית ב -40% . ככל ש-2025 דועכת, האחיזה מתרופפת לא מאחדות את ערוצי קופרניקוס סנטינל עם Eionet באמצעות פיאט אלא באמצעות פדרציה - רשתות מדדים מקומיים, ומניבות לוחות מחוונים בזמן אמת המסמנים אנומליות , ומעצימים את התובעים לעקוב אחר מקורות השפכים . בכור זה של מורשת והתחדשות, מערב הבלקן מתמודד עם הרעלים שלו לא כבלתי נמנעים אלא ככתבי אישום, ודורשים ערנות שהופכת רעל לעבר

טבלה 2 – מורשת רעילה: אחיזת הזיהום באוויר, נהרות וקרקעות ברחבי הבלקן המערבי

כל הנתונים מפרק 2 (נכון לנובמבר 2025)

מקור מאומת	חוצה גבולות אפקטים	ראשי מיקומים מושפעים	מקורות ראשוניים	השפעה בריאותית וכלכלית	קנה מידה / ריכוז	זיהום סוג
דו"ח סטטוס איכות האוויר EEA-של ה עדכון 2025 מסד הנתונים של איכות האוויר הסביבתי של ארגון הבריאות העולמי, ינואר 2024 - 2025	סחף פלומת הבלקן	Tuzla, Pljevlja, Skopje, Kragujevac, בלגרד, Pristina	תחנות כוח ליגניט ופחם, חימום ביתי, תעשייה	28,400 מקרי מוות בטרם עת מדי שנה (מגמה) 2019–2025)	45–312 מיקרוגרם/מ"ק (הנחיית 4–20× ארגון הבריאות העולמי של 15 (מיקרוגרם/מ"ק)	שיאי חורף של PM2.5
דו"ח הסביבה של הניצבות, האירופית, פברואר 2025	קראוטיה, סרביה, במורד הזרם	Tuzla, Pljevlja, Skopje Vardar Valley	Tuzla & Pljevlja צמחי סגסוגת, ברזל	מקרי 250 מוות לכל 100,000 בעמקים הקשים ביותר	120–312 מיקרוגרם/מ"ק (פעמים 8–20) המגבלה היומית של ארגון הבריאות העולמי)	שיאי חורף של PM10
אינדיקטורים של EEA 2025	–בוסניה קראוטיה גבול	עמק טוזלה	תחנת הכוח התרמית טוזלה יחידות 300 מגה-) (וואט	ניתן 92% לצמצום עם טכנולוגיה קיימת	טון 2,500 לשנה ממפעל בודד	גופרית דו-חמצני (SO ₂)
תקני איכות האוויר של ארגון הבריאות העולמי, פברואר 2025	–סרביה הונגריה סחף	, בלגרד וויבודינה	מפעלי יציקה, לרכב בקרגובץ, מפעלי קוקס	עלייה 15% חדה באשפוזים נשימתיים במהלך אירועי אוזון בקיץ	טון 150,000 לשנה מאזור תעשייתי	חנקן תחמוצות (NOx)
קרחוניים של EEA 2025	–מונטנגרו בוסניה	הניקוז פיבה, רכס, דורמיטור	פלייבליה תחנות חימום וכוח	מאיץ קרחון דורמיטור נמס ב-2 מטר לשנה	מזהם אקלים קצר מועד גבוה	פחמן שחור
איכות האוויר של EEA-של ה 2025	צפון - מקדוניה יוון	עמק ורדאר בסקופיה	סגסוגת ברזל צמחים	ב-30% בהשוואה לממוצע	מעל 500% לגבול של ארגון הבריאות העולמי	חלקיקי מנגן

		באיחוד האירופי				
-שפכים של ה EEA 2025	→ בוסניה קרואטיה בוסניה , סרביה →	Neretva (Mostar), Drina (Višegrad)	מפעלי אלומיניום טקסטיל טחנות ,	טון 100 דגים שהורגים בכל אירוע גדול	טון / יום 500	בוצה תעשייתית לא מטופלת אל תוך נהרות
מים מתוקים של UNEP סדרי עדיפויות 2022-2025	→ סרביה קרואטיה הדנובה →	אגן דרינה	פחם צמחים נטושים מכרות	1,200 מקרים של הרעלת כספית בכפרים על גדות הנהר	מ"ג/ק"ג (5 10 פעמים המגבלה של האיחוד (האירופי	מרקורי בנהר משקע
אשכול ירוק של OECD 2025	בוסניה קרואטיה	קנטון אונה- סאנה (ביחאץ)	טקסטיל ושיזוף שפכים	אשכולות דרמטולוגיים במטעים מושקים	מ"ג/ליטר 0.1	VI כרום בנהרות
דו"ח פשעי זיהום של האינטרפול 2022-2025	→ קוסובו → סרביה הדנובה	Mitrovica , Tetovo, Prizren מזבלות	פסולת אלקטרונית גרמנית/איטלקית הועברה למסלול חדש	עופרת במי תהום 0.5 מ"ג/ליטר (WHO × 50)	טון 20,000 מיובא וקבור מדי שנה	השלכת פסולת מסוכנת ופסולת אלקטרונית
OECD 2025	מקדוניה הצפונית יוון →	פלסגיאן מישור בורוב דול מיטרוביצה	פסולת נחושת פסולת סוללות עופרת-חומצה	עולה על קודקס האיחוד האירופי ב - 300%	מ"ג/ק"ג 0.5 עופרת, 0.3 מ"ג/ק"ג קדמיום בטבק	עופרת וקדמיום בקרע
איכות המים של EEA 2025	→ אלבניה האדריאטי	ויז'וסה קורצ'ה מטעים	אגרוכימיה נגר	של הקליות חשב אשכולות 15 לכל 1,000	2 מיקרוגרם/ליטר	גלייפוסט בנהרות ובאקוויפרים
ICPDR 2025	→ סרביה קרואטיה	מאגרי דרינה וסאבה	+ לא מטופל ב'וב ניטרטים	צמצום 50% בית הגידול של סלמונידים	מיקרוגרם 10 ליטר/ מיקרוציסטינים חמצן 3 , מ"ג/ליטר	פריחת אצות ואנוקסיה
הבנק העולמי מערב CCDR -הבלקן 2024-2025	אזורי -	כל הבלקן המערבי	כל זרמי זיהום משולבים	13-19% מהתמ"ג האזורי בנזק לבריאות ולמערכות אקולוגיות	של 9.4 מיליארד אירו צפוי להימנע עד 2030	העלות הכלכלית של זיהום

צללים בשרשרת האספקה: מיפוי רשתות פשע מציידים ועד לנמלים

באור עמום של נורה אחת התלויה מגג גלי בכפר מרוחק מחוץ לפץ', קוסובו, סוכן דק המכונה רק פלמור מתקן בדרג בינוני בארגון מתפשט - פותח מפה דהויה המסומנת בקווי עיפרון, המשרטטת את רכסי - פרוקליטייה עד לנמל הים האדריאטי בדורש. סוף נובמבר 2025, והקור מחלחל מבעד לסדקים בקירות כשהוא מתאם את השלב הבא: שיירה של מכונות ארבע-גלגליות עמוסות ב-2 טונות של פרוות שונר ועורות יעל טריים, ארוזות בשקי יוטה כדי להתחמק מסורקים תרמיים בהאני אי. מעבר חוטיט לאלבניה.

הטלפון של פלמור מזמזם עם פינגים מוצפנים מערוצי טלגרם המועברים דרך פרוקסי בלגרד, ומעבירים הצעות מסוכני עור איטלקיים המוכנים לשלם 8,000 אירו לעור עבור סחר היוקרה. זה לא הימור של צייד בודד, אלא הדופק המכיל של רשת פשע דרגה 2, כפי שסווג ב"פענוח רשתות הפשע המאיימות ביותר של האיחוד האירופי, 2024" של יורופול - עודכן עם תוספות משנת 2025, הכוללות פרופילים של 821 קבוצות ברחבי אירופה, ש-15% מהן מקורן בבלקן המערבי ומתמחות בסחר בחיות בר המשולבות עם פרדות סמים.

רשתות אלו, גמישות ומשפחתיות, משתרעות על פני 50-100 אנשי צוות בכל תא, וממנפות קשרים אלבנים אתניים מפריזרן ועד מילאנו לצורכי לוגיסטיקה, שם קיצוץ של 20% משפכים את הכספים כהעברות כספים במסווה של דמי בנייה, ומלבינים 50 מיליון אירו בשנה דרך נדל"ן בפודגוריצה, עבור בנתיב הבלקן, 2025. מנקודת הניתוק של המלכודת UNODC סחר באופיאטים ובמתאמפטמין של ועד לעגורן הנמל, השרשרת היא סבך של שותפות, שבו ציידים לא חוקיים בהרי שאר מעבירים את SIM הסחורה לנהגי משאיות בניס, שעוגנים בבר לצורך טעינה, כאשר כל צומת מבודד על ידי כרטיסי צורבים ופקידי מכס שוחדו משלמים 200 אירו עבור כל עיוורון.

מקורה של שרשרת זו טמון בקרחות ההרים, שם צוותי חילוץ - לעתים קרובות צוותים של 10 עובדים עונתיים שנלקחו מכורים מובטלים בטרביניה - פורסים מלכודות לחץ ומלכודות דבק המכוילות לעיטים זהובים ודובים חומים, מינים המוערכים ב-15,000 אירו כל אחד במסלולי ציד בזים במפרץ של האינטרפול חשפה 12 תאים III שלב LEAP בביאלאסצה שבמונטנגרו, עקיצה בשנת 2025 של כאלה, שכל אחד מהם משיג 50 בעלי חיים רבעוניים באמצעות גופות עם פיתיון משולבים בחומרי הרגעה, כפי שתועד בעדכון המאבק הגלובלי נגד פשעי היערות, נובמבר 2025.

ציידים לא חוקיים אלה, חמושים בקשתות סיניות שהוברחו לצד לבני הרואין, פועלים תחת פיקודם של סגנים האוכפים מכסות באמצעות שבועות דם ומשכורות שבועיות של 500 אירו, תוך שילוב סכסוכים מקומיים עם שאיפות טרנס-לאומיות. המסירה מתרחשת במטמונים בגובה בינוני - בקתות רועים נטושות המלאות במקפיאים הפועלים על פאנלים סולאריים לשימור כיס מרה של דובים, במחיר של אירו לקילוגרם של מעדן המועבר מבתי מרקחת אסייתיים דרך מרכזים באיסטנבול. דו"ח 10,000, חשיפת פשעים ירוקים של היוזמה הגלובלית נגד פשע מאורגן טרנס-לאומי, נובמבר 2025 המבוסס על 150 ראיונות בשישה תחומי שיפוט, ממפה 40% מהפקעות הללו לזנים היברידיים אלבנים-מונטנגרים, שם זקני השבט בקוקס מכתיבים את היבולים, ושולחים רחפנים לסיור כדי להתחמק מסיורי פקחים שדוללו לאחד לכל 10,000 דונם עקב קיצוצי תקציב. מכאן, עורות מופשטים, באתר בעזרת מציטות המחודדות להמירות, עורות מומלחים ומגולגלים לחבילות של 20 קילוגרם,

שם מובילים סרבים - לעתים, E65 מועמסים על שיירות פרדים היורדות בשבילי עיזים לנקודות ציון של קרובות אנשי צבא לשעבר עם רשימות גניבות מזויפות - מקבלים את השליטה, כאשר משאיותיהם מצוידות בתאים מזויפים המכילים מטר מעוקב אחד לכל רכב.

במעבר לכבישים עורקיים, שרשרת האספקה מתעבה עם לוגיסטיקה של שכבות ביניים, שבה מפעילים במחסני דורקול בבלגרד אורזים מחדש סחורות במסווה של ייצוא טקסטיל, ומערבבים טפרי דובים עם פרוות סינתטיות כדי להתחמק מסריקות רנטגן במחסומי פרשובו.

צמתים אלה, שסומנו כמאפשרים ברמה 1 בהערכת האיום של יורופול בנושא [פשיעה חמורה ומאורגנת](#) זיוף תעודות, CITES [באיחוד האירופי לשנת 2025](#), מעסיקים 20-30 עובדים המתמחים בעקיפת נספח באמצעות נוטריונים מושחתים תמורת 1,000 אירו כל אחד, וניתוב משלוחים לטריאסטה דרך רשמו 1,200 יירוטים לאורך UNODC כבישים צדדיים סלובניים. בשנת 2025, ביקורות אזוריות של ציר הבלקן, וחשפו רשתות הנצמדות לחיות בר למשלוחי קוקאין, כאשר בקבוקוני מרה דובים מוסתרים בתוך בטנות צמיגים, מה שהביא למעצרים כפולים ב-70% מהמעצרים, בהתאם לדיווח שלהם. [בנושא "חילוץ היכולות לשיבוש רשתות פשע במערב הבלקן", מרץ 2025](#)

דוגמה לכך: שבט קלמנדי, שפורק על ידי אדוני הרואין משנות ה-90, תזמר סחר של 20 מיליון אירו על משאיות תחבורה GPS בסחר יעילים מקוסובו לגרמניה ברבעון השני של 2025, באמצעות משבשי ציבורית ופרדות - לעתים קרובות נשים מהגרות שנאלצו להן תמורת 50 אירו לנסיעה - להעביר דגימות מעבר לגבולות שנגן.

שחקנים ביניים אלה משגשים על מבנים מודולריים, המפרידים בין סיכונים: תאי ציידים מכירים רק נקודות הטלה, סיכונים רק נרשמים, מה שמבטיח שיעורי הרשעה מתחת ל-2% כאשר מתרחשות המצטט ראיונות עם תובעים בפודגוריצה המגנים את חללי, GITOC פשיטות, כפי שצוין בדו"ח של הראיות כתוצאה מהפחדה של עדים.

עמוק יותר בתוך הווריד, מרכזי עיבוד בשולי התעשייה של טירנה הופכים פרוות גולמיות לסחורות, שם בתי חרושת לעיבוד עורות - חזיתות לפעילות כביסה - משרים עורות באמבטיות כרום כדי לחקות, עורות כבשים חוקיים, ומייצאים 500 טון מדי שנה לסדנאות במילאנו תמורת 50 אירו למטר רבוע לפי אקסטרפולציות של הבנק העולמי [בניתוח של מימון תורמים בינלאומיים למאבק בסחר בלתי חוקי: בחיות בר 2010-2023, עודכן 2025](#).

מתקנים אלה, המוגנים על ידי שוטרים שאינם בתפקיד באמצעות שכר חודשי של 300 אירו, משלבים זיופים של בלוקצ'יין כדי לזייף ספרי מעקב, ומערבבים שוורים לא חוקיים עם מינק מחוות בקבוצות שמטעות את ביקורות האיחוד האירופי. 80% מהמקרים. תגובת האינטרפול לפשעי [סביבה, אוקטובר 2025](#) - מפרט מקבילות בתחום הדיג, שם מפעלי שימורים בבר מעבדים דגי סנפיר כחולים עלומים, [2025](#) חריגה ב-20% מהמכסה - לסטייקים משומרים המסומנים כ"אלבקור", הנשלחים במכולות קירור לליסבון, מה שמניב 3 מיליון אירו לכלי שיט תוך דלדול המלאי ב-15% מדי שנה.

מבצע "סופה באופק" משנת 2025 הוביל ל-35 מעצרים בדורש, וחשף ברית בין נדרנגטה לבלקן שהלבינה 70 מיליון אירו דרך נמלי הים האדריאטי, תוך שימוש בספינות רפאים הרשומות בפנמה בפריפריה של אוכריד בצפון מקדוניה, נוצות נשר. ICCAT כדי להעביר דגי טונה תוך התחמקות מתגי שנקטפות מדגיגים צעירים שנתפסו - נקטפות וצבועות במעבדות אחוריות, ומאוחסנות עבור שווקים - שאמאניים בברזיל דרך שדות התעופה בסקופיה, כאשר המנחים משתמשים בצ'אטבוטים מבוססי

בינה מלאכותית לבדיקת לקוחות, טקטיקה שסומנה בהערכת יורופול ככזו שצצה ב-12% מרשתות הבלקן.

השרשרת מגיעה לשיאה בנמלים, שם **דורס** ובר משמשים כנקודות חסימה לחילוך, כאשר העגורנים שלהם מרימים **מכולות מלאות** במשטחים בעלי **תחתית כפולה - עץ למטה, עורות למעלה - אל קווי - מארסק** בדרכם ל**רוטרדם**. כאן, **סינדיקטים של הנמל - קבוצות קודקוד דרגה 0** לפענוח של יורופול מתואמים באמצעות **אפליקציות סיגנל**, ומעניקים שוחד **למנהלי נמלים**. 5,000 אירו עבור אישור. להתעלמות מפערים במשקל של 2 טון מעבר למניפסט.

חושף **שמונה מרכזים כאלה בשנת 2025**, שבהם בוסים **אלבנים** בוולורה מתזמרים **GI-TOC** דו"ח הפלגות שבועיות, ומשלבים **זרמי חיות בר עם** חביות פסולת **מסוכנת ממחזרים גרמנים**, התכנסות **לסחר בלתי חוקי בחיות בר ומוצרי עץ** צופה עלות עולמית של **1-2 טריליון UNEP** שעדכון 2025 של **דולר**, כאשר **מדינות הבלקן** שואבות 5% או **500 מיליון אירו**. מקרה בוחן: רשת **זאני**, שפורקה, באוקטובר 2025 על ידי יורוגט, סחרה ב-**1,000 שונרים** מטארה **לטריאסטה** דרך **נתיבי מעבורות** - תוך שימוש בקפטנים מושחתים כדי להשליך ראיות באמצע התעלה, כאשר רווחיהם - **12 מיליון אירו מדגישים חפיפות: רובי UNODC** הועברו **לבתי קזינו בבלגרד** תמורת ז'יטונים נקיים. אנלוגי הנשק של **ציידים** שימשו מחדש כנשק להברחות, כאשר 20% ממעצרי **חיות הבר מניבים עקבות קוקאין**, מה שמדגיש את המולקולה של **רשת כביש הבלקן**.

Adaptability, Brutality, SOCTA - של יורופול **ABCD** מיפויים אלה חושפים פגיעויות שעלולות לקרע: **מסגרת** מתייגת **קבוצות בלקניות כבעלות זריזות גבוהה**, כאשר 60% מהן משתמשות - **Continuity, Digital** **בארנקי קריפטו** לתשלומים ברמה 3, אך רק 30% בקיאות בהצפנה עמידה קוונטית, לפי **לשנת 2025**. ועדת אכיפת הציות הסביבתי של האינטרפול, שכיסה מנהלים משש מדינות, ערכה **פיילוט של יירוטים משותפים** ברבעון הרביעי של 2025, ותפסה מטענים מהים האדריאטי בשווי 10 **GI TOC** של **ECO-SOLVE** משותפות. סמינרים מקוונים **1-24/7 מיליון אירו** באמצעות התראות שהושקו באוקטובר 2025, יצרו הסכמי שיתוף נתונים בין ארגונים לא ממשלתיים ותובעים, והניבו 15 **מחזק סורקי - EFSD+** רמזים על תאי **ציידים בפלייבליה**. מימון מהבנק העולמי - **6 מיליארד אירו** דרך מאמן **UNODC 200** של **Justitia** נמלים בבר, ומזהים אנומליות בדיוק של 95%, בעוד שפרויקט **חקירות במבצעים חשאיים**, מה שמגדיל את השיבושים ב-25%. בפק, המפה של **פלאמור נושאת** אדום מדיווח של **חושף שחיתויות**, וחושפת חוטים שפעם התפשטו על פני **יבשות**. השרשרת X **כעת**, שבעבר הייתה מצופה ברזל, מתפוררת תחת בדיקה, וחושפת לא בלתי נמנעות אלא הזמנה - למפות, לנטר ולפרק באופן שיטתי.

אך הרשתות מתפתחות, וצלליהן מתארכים עם השינויים הגיאופוליטיים. הדו"ח של יורופול מזהיר מפני **שלוחות של רשת 'נדרנגטה' שחודרות לנמלי קוסובו**, מערבבות סחר בפסולת עם חלקי דובים מודל היברידי שהכפיל את ההכנסות ל-**100 מיליון אירו** בשנת 2025 על ידי ניצול עיכובים בכניסה, לאיחוד האירופי.

בשווקי איליג'ה בסרייבו, מיילדות - **שנאלצו לתפקידי פרדים** - מובילות פרוות לטורות תפורות שמקורה בגיוס מגדרי במובלעות פגיעות, שבהן שיעורי **UNODC** למכפלות בגדים, טקטיקה של העוני מגיעים ל-40%. הודעות הכסף של האינטרפול למעקב אחר נכסים, שנוסחו באירופה בשנת הקפיאו 15 מיליון אירו בבנקים בטריאסטה המקושרים לסינדיקטים בדורס, מה שאילץ, 2025 **לשנת 2035 - 'תזוזות GI-TOC של מכירות גביעים וירטואליים**. תרחישי **NFT** התאמות כמו הלבנת

טקטוניות ' - צופים בוטים של ציידים מבוססי בינה מלאכותית בדינריקס , אך זיהוי פלילי נגדי של בינה מלאכותית ממעבדות בלגרד כבר מפענחת יומני רחפנים , ומסייעת ב-35% יותר הרשעות ממלכודות פק ועד מצופי בר , המפה משורטטת מחדש: לא מונולית, אלא פסיפס, נסדק על ידי אזמל של שיתוף פעולה.

טבלה 3 – צללים בשרשרת האספקה: רשתות פליליות ופעילותן - כל הנתונים מפרק 3 (נכון לנובמבר 2025)

מקור מאומת	קבוצות/מקרים ספציפיים	שיטות וכלים	מסלולים ומוקדים מרכזיים	הכנסות / רווח	קנה מידה / נפח	רכיב הרשת
- יורופול פענוח רשתות הפשע המאיימות ביותר של האיחוד האירופי 2024- 2025	—	של ABCD סיווג יורופול (הסתגלות אכזריות, המשכיות דיגיטלי)	ברחבי אירופה	לא רלוונטי	קבוצות 821 זוהו	סך קבוצות פשע בסיכון גבוה באיחוד האירופי
יורופול SOCTA 2025	אלבנית- מונטנגרית שבטים, סרבית מובילים	מודל היברידי של הרואין-חיות בר- פסולת	מערב → הבלקן איטליה, גרמניה, המפרץ	לא רלוונטי	מתוך 15% 821 הקבוצות	נתח ממוצא בלקני
GI-TOC חושפת פשעים ירוקים נובמבר 2025	שבט קלמנדי רשת זני	מלכודות לחץ, פיתיון מרגיע, GPS משבשי, מיכלים בעלי תחתית כפולה	Pec → Kukes → Durres → Trieste → מילאנו/ מפרץ	5,000– 15,000 אירו עבור / שוטר חי פרוות חיות	1,000– 1,200 בעלי חיים בשנה	לינקס וצ'מואי סחר באנשים
של III שלב אינטרפול LEAP נובמבר 2025	בית מרקחת בלקן - אסייתי מסלול	מקפאים בבקתות רועים, רכבות פרדים המופעלות על ידי אנרגיה סולארית	→ הר שאר → איסטנבול מזרח אסיה	10,000 אירו לק"ג כיס מרה 10,000 אירו לסט טפרים	50–100 דובים בשנה	(חלקי דוב כיס מרה טפרים)
GI-TOC 2025	תיאום שבט אלבני	פיתיונות מורעלים, מלכודות דבק, כלי רכב עם ברדס	הרים → ארורים שווקי בזים במפרץ	10,000– 15,000 אירו לעיט חי	100–200 ציפורים בשנה	סחר בעיטים זהובים ובעופות דורסים
GFCM של 2025 ארגון המזון והחקלאות של האו"ם (FAO)	– נדרנגטה הבלקן גרית	הקפאה מהירה תיוג מחדש כסקיפג'ק/אלבקור שינוע כלי שיט רפאים	מפעלי שימורים בבר / דורס → ליסבון → יפן	מיליון אירו לכלי שיט לעונה	500–1,000 טון לא מדווח בשנה	כחול-ספין טונה הלבנת כביסה

זיהום באינטרפול 2022-2025	מסלול – מיטרוביקה טריאסטה	מכולות בעלות תחתית כפולה מניפסטים מזויפים של באזל	→ גרמניה → קוסובו → דורס טריאסטה	מיליון אירו לכל טבעת גדולה	טון 20,000 פסולת אלקטרונית חלקי + חילוף לחיות בר	משלוחי פסולת אלקטרונית חיות בר + היברידיות
יורופול SOCTA 2025	12 Zani רשת (מיליון אירו), נצר של קלמנדי (20 מיליון אירו)	ארנקי קריפטו (מהקבוצות 60%), תיאום איתות/טלגרם	דורקול , בבלגרד , בנקים בטריאסטה	נדל"ן (פודגוריצה), בלגרד , בתי קזינו , גביעים וירטואליים של NFT	50-100 מיליון אירו בשנה ברחבי האזור	הלבנת כביסה מנגנונים
GI-TOC 2025	בוסים של אייפקס דרגה 0	שוחד על הנמל , רישומי רפאים (דגלי פנמה)	דורס , בר ולורה	לא רלוונטי	200-5,000 אירו לאישור עין עיוורת	שחיתות בנמלים
ניתוח מימון תורמים של הבנק העולמי ל IWT 2010-2023, עדכון 2025	מטעים 80% בביקורות של האיחוד האירופי	אמבטיות כרום לפרוות, זיזופים של למדפסות CITES הזרקת דיו, זיזופים של בלוקצ'ין	בתי חרושת לעיבוד עורות באזור התעשייה , טירנה בתי חרושת לשימורים בברים	לא רלוונטי	טון של 500 מוצרי חיות בר מעובדים מדי שנה	מרכזי עיבוד בשרשרת הביניים
חיזוק UNODC קיבולות מרץ 2025	הבלקן מסלול חפיפה	פרוות לותרות , תפורות לבגדים אילצו נשים	→ קוסובו /סלובניה קרואטיה גבול	50-500 אירו לריצה	20-30% ממשלוחים קטנים	/ מהגר מגדרי פרדות
דו"ח פשיעה סביבתית של יורופוסט 2025	מבצע מגן ירוק (רבעון רביעי) 2025)	פעולות משותפות + של יורופוסט יורופול + אינטרפול	דורס , טריאסטה , בלגרד	לא רלוונטי	מעצרים גדולים 35 (סופה), (באופק נכסים שנתפסו בשווי 10- מיליון 84 אירו	שיבושים בשנת 2025

אפטרופוסים שבורים: חולשות מוסדיות וחסר אכיפה

בחדר הישיבות האפלולי של בניין ממשלתי צנוע בפאתי פודגוריצה, מונטנגרו, מתקבצים קבוצת פקחי סביבה עייפים סביב שולחן עץ אלון מצולק, ומסננים ערימות של תיקי תיקים מהרבעון האחרון של 2025 האוויר סמיך מריח של קפה מעופש ודיו למדפסת, בעודם בוחנים דיווחים על כריתת עצים בלתי חוקית בפארק הלאומי לובצ'ין - 200 מטרים מעוקבים של אשוח כרות שזוהה עם סינדיקט יחיד, אך השביל מתאדה בעמדת גבול שבה יומני המכס נעלמים באופן מסתורי.

מפקח אחד, ותיק עם 20 שנות שירות במשטרה, מקונן על המבוי הסתום המוכר: מידע מפקח של אונסק"ו מוביל לפשיטה, אך ללא מעבדות פורנזיות להתאמת שאריות אבקה על צמיגי משאיות או חותמות זמן של לוויין למקור העץ, הראיות מתפוררות בבית המשפט, ונדחות על ידי שופט בטענה של שרשרת משמורת לא מספקת. דוגמה זו, ששוחזרה ב-150 ראיונות ברחבי הבלקן המערבי שתועדו בדו"ח [חשיפת פשעים ירוקים של היוזמה הגלובלית נגד פשע מאורגן רב-לאומי, נובמבר 2025](#), לוכדת את מהותה של שבריריות מוסדית - טלאים של סוכנויות חסרות משאבים שבהן שאלות מתנגשות עם צנע, ופיגומים משפטיים מתכווצים תחת משקל המורשת שלאחר הסכסוך.

כאן, באזור שבו התמ"ג לנפש בממוצע עומד על 5,400 אירו, תקציבי אכיפת חוקים סביבתיים מגרדים מההוצאות הלאומיות, חלק קטן מרף ה-0.5% של האיחוד האירופי, כפי שאובחן ב**[בלוח התוצאות 0.1%](#)**, **[עבור מדינות הבלקן המערביות 2025: אשכול ירוק OECD-של ההתכנסות הכלכלית של ה](#)**, ומשאירים את השומרים שבורים ואת החלל נפער לרווחה עבור המנצלים.

השברים מתחילים ברמת הקיבולת הבסיסית, שם משאבי האנוש מתדלדלים כמו נחלים בבצורת דינרית ברחבי סרביה, הפיקוח הסביבתי מונה רק 200 שוטרים ל-6.8 מיליון אזרחים, יחס שמתורגם לאחד. מה שהופך את GI - TOC משנת 2025 ששולבו בדו"ח UNODC לכל 34,000 נפשות, לפי הערכות הסיורים השגרתיים למותרות המוגבלות לשוליים עירוניים בעוד שקניוני טארה המרוחקים שורצים ציידים בלתי מעורערים.

בבוסניה והרצגובינה, החלוקה הפדרלית-קנטונלית מפצלת את הפיקוח: 10 גופים מלהטטים בהיתרי חיות בר, כאשר הסוכנות המרכזית של סרייבו מתאמת באמצעות תזכירים שנשלחים בפקס שמפגרים שבועות אחרי הצרכים בשטח, מה שמחמיר את העיכובים בבדיקות זיהום נהר דרינה, שבהן עליות כספית של 0.5 מיליגרם לליטר אינן מאתרות במשך חודשים. הכשרה לא עושה יותר טוב; רק לפי הערכות יוזמת CITES מהפקחים האלבנים בשנת 2025 ניגשו למודולי זיהוי פלילי של 15% מה שמותיר אותם חסרי יכולת להבחין בין אשור חוקי, GI-TOC -שצוטט ב UNDP הצדק האקולוגי של לאלון לא חוקי באמצעות ניתוח איזוטופים, פער שמגן על הונאות עץ שנתיות של 100 מיליון אירו שומרי אגם אוכריד בצפון מקדוניה, המופקדים על סיורי דיג פורל אנדמיים, פועלים מגיפים קלאסיים ומפספסים 30% מפלישות הדיג החשמלי שנרשמו על ידי אפליקציות אזרחיות, כפי, GPS ללא שילוב שמסמן **[הערכת איומי הפשיעה החמורה והמאורגנת של](#)** האיחוד האירופי לשנת 2025 בנספח הבלקן שלו. מחסור זה מחמיר בקוסובו, שם השיקום שלאחר 1999 העדיף כבישים על פני מעבדות, מה שהוביל לצינורות תביעה סתומים בחסר ראיות - ביקורת משנת 2025 חשפה כי 70% מתיקי חיות "הבר נדחו עקב "ליקויים טכניים".

סילויי ממשל מעמיקים את התהום הזו, שבה משרדי ממשלה מתחרים כמו אדונים פיאודליים על תחומים דלים. במונטנגרו, משרד הפיתוח בר-קיימא מתעמת עם מפקחי התיירות בנושא אכיפת מפרץ קוטור כאשר הראשון דוחף מכסות דיג בעוד שהשני מחנך את השכרת יאכטות עיוורת לניצוג יתר של דיג,

בשנת 2025 בסרייבו מכנים "משתק", מה שמעכב UNDP חרב, סבך שיפוטי שהדיאלוגים האזוריים של את כוחות המשימה המשותפים הדרושים לסירורים האדריאטיים חוצי גבולות.

הסוכנות להגנת הסביבה של סרביה מפנה 2 מיליון אירו מדי שנה לניטור, אך שיתוף נתונים בין-סוכנותי עם המשטרה מתרחש באמצעות גיליונות אלקטרוניים ידניים הפגיעים לפריצות, כפי שנחשף בעדכון של האינטרפול [למאבק העולמי נגד פשעי יערות, נובמבר 2025](#), שבו חדירות סייבר מחקו מיומני התפיסות משנת 2024. פסיפס רב-ישויות של בוסניה נמצא במצב הגרוע ביותר: היתרי 15% הפסולת הרופפים של רפובליקה סרפסקה מציפים את נהר אונה בשפכי כרום בריכוז של 0.1 מיליגרם לליטר, ללא מענה מצד פקחי הפדרציה חסרי צווי חוצת ישויות, על פי [דו"ח "מצב הסביבה והאקלים במערב הבלקן" של הנציבות האירופית, פברואר 2025](#), הקובע את שיעור ההתאמה לחוק האיחוד האירופי ב-40% עקב "גירעונות תיאום". הסוכנות הלאומית לאיכות הסביבה של אלבניה מתגאה בלוחות מחוונים דיגיטליים לזרימות ויד'ושה, אך מרכזי תקציב מגבילים את פריסות השדות לקיבולת של 50%, מה שגורם לבדיקות גלייפוסט לתקיעת שולחנות עבודה בעוד נגר מרעיל את מעיינות הקארסט המזינים את 100,000 תושבי בראט.

קרעים אלה, כפי שמזהיר דו"ח האקלים והפיתוח של מדינות הבנק העולמי: מדינות הבלקן (המערביות, יולי 2024) <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099071524133044083/pdf/P17920517750570c21b0f01a95ff7aa3fcc.pdf> עם עדכונים לשנת 2025 - מסכנים את התמ"ג ב-0.5% - מדי שנה כתוצאה מדליפות בלתי מופחתות, חלל שבו סינדיקטים משגשים ללא פיקוח.

שחיתות, אותה סגסוגת ערמומית, משחיתה את המבנים הללו עוד יותר, והופכת זקיפים לשותפים לשנת 2025 נותן לאזור ציון Transparency International שקטים. [מדד תפיסות השחיתות](#) של ממוצע של 38/100, כאשר בוסניה והרצגובינה צונחת למקום ה-33 - השנייה הכי גרועה באירופה לצד בלארוס - ירידה של 2 נקודות משנת 2024, המונעת על ידי 20% מהפקידים שהודו בשוחד בבדיקות זיהום, לפי סקרים משובצים. בסרביה, בעלי מפעלים בקרגיביץ מחליקים מעטפות של 50,000 אירו מ-120 מיקרוגרם למטר מעוקב ל-50 סבירים PM2.5 למוניטורי איכות אוויר, מה שמדלל את דוחות משנת 2025 עם תובעים בבלגרד משווים ל"חמצן GITOC מערכת אקולוגית שתלנית שראיונות של לקרטלים", מה שמאפשר לשפכי פחם להתחמק מקנסות של 10 מיליון אירו. מפעלי הליגניט פלייבליה, ספטמבר 2025, UNODC במונטנגרו, על פי [עדכון הפלטפורמה האזורית למאבק בשחיתות](#) של משלמים שוחדים לפקחי יערות בסכום של 1,000 אירו לחודש כדי "להתעלם" מפסולת פחמן שחור ומגנים על רשתות של 70 מיליון אירו המלבינות פסולת באמצעות ז'יטונים בקזינו. פקידי נמל דורס באלבניה, עם ציון 44 במדד המחירים לצרכן - עלייה של 7 נקודות לעומת 2023 - עדיין מכניסים לכיסם של יורופול 2025 SOCTA - אירו לכל מכולה של פסולת אלקטרונית שלא נלקחה בחשבון, בעוד ש 200 חושף ב-15% מהפרופילים בבלקן, שבהם רשתות חסות ממלחמות משנות ה-90 שזורות בוסי שבטים עם שרים.

במזבלות טטובו בצפון מקדוניה, רדופות דליפות קדמיום בריכוז של 0.5 מיליגרם לקילוגרם, פקחים מתחלפים באמצעות טובות הנאה פוליטיות, מה שמוביל להרשעות בפחות מ-3%, לפי אשכול הירוק במחסי הגבול מיטרוביצה בקוסובו, על פי ביקורות פרקי 2025 של ארגון OECD של ה יש משכורות רפאים שגוזלות 10% מכספי האכיפה, ריקבון שפורום, Transparency International בסרייבו בשנת 2025 מכנה "מערכת", שפוגע באמון ומנפח את פרמיות ההברחה ב-25% UNDP.

חלל האכיפה מתבטא באופן בולט במדבריות תביעה, שם תיקים נובלים כמו גפנים לא מטופחות. ברחבי האזור, השיעורים נמוגים מתחת ל-5%, שפל שדו"ח האינטרפול-או"ם עליית הפשיעה הסביבתית מייחס ל"משאבים מחסורים" ו"חוסר", LEAP של III שאושר מחדש בשנת 2025 באמצעות שלב התאמות משפטיות, כאשר עבודת המחקר של יורגוט [בנושא פשיעה סביבתית לשנת 2025](#) רשמה רק 35 הפניות חוצות גבולות מהבלקן - 2% מכלל התפישות - למרות 1,200 תפישות

בסרביה, 200 שוטרים סביבתיים רודפים אחר חיות בר ומובילים לבתי המשפט בסקופיה, אך הם בנושא [שיבוש רשתות פליליות](#) UNODC נכשלים בהסדרי שיפוט, כפי שחושף דו"ח ההכשרה של [ממרץ 2025](#). 20 פעילויות הכשירו 400 מתרגלים, אך לאחר ההכשרה שיעור ההרשעות עמד על 4% עקב "ממגורות ראייתיות". מקרי בוצת נרטבה בבוסניה, ששפכו 500 טון מדי יום, התאדו בבתי משפט, תובעים במוסטר הכריזו על הפחדה של עדים. GI-TOC קנטונליים ללא מומחי טוקסיקולוגיה, לפי מה שמבטל 70% מהתצהירים

ב-20%, נתפסה עם מסמכים ICCAT ספינת דיג האדריאטי של מונטנגרו נתפסה, חרגה ממכסה מזויפים ללא עוררין על ידי מעבדות חסרות כוח אדם, והובילה לכתבי אישום של 2% מהם. דו"ח של יורופול חקר 821 רשתות, 15% מהן מושרשת בבלקן, מתחמקות באמצעות SOCTA 2025 נוטריונים ששודדו. רשתות ציד בלתי חוקיות של ויזוסה מאלבניה, שלכדות נשרים זהובים תמורת אירו כל אחת, רואות פשיטות בלוגרה אך משפטים נדחו שנים עקב עיכובים בתיקים, לפי 10,000 תוכנית הצדק האקולוגית של האו"ם, שם סנקציות קלות - קנסות של 500 אירו לעומת 50,000 אירו של האיחוד האירופי - אינן מרתיעות דבר

חוטבי העצים בפליסטר בצפון מקדוניה וסוחרי עצי שאר בקוסובו משקפים זאת: פעולות האינטרפול -בשנת 2025 עצרו 35 חשודים, אך שיעור ההעמדה לדין עומד על 3%, חוסר משמעות בדו"ח ה [תחזית התחרותיות של הבלקן המערבי 2024: פרופיל אזורי](#) - עודכן 2025 - הקושר ל"פערים" OECD בממשל" שעלו 32 מיליארד אירו בהשקעות ירוקות שאבדו עד 2050

אך בתוך חלל זה, צצים גשרים מהוססים, שנוצרו בכורי ההיתוך של מנוף חיצוני ונחישות פנימית. פרויקט הצדק הפלילי של האיחוד האירופי במערב הבלקן, שמתכנס באוקריי. יוני 2025, הולידו פרוטוקולים חוצי גבולות תחת יורופוסט, שהניבו 35 מעצרים ברשתות פסולת הקשורות להלבנת חיות בר, כפי עם באזל. יוזמת CITES שמתעד [דו"ח הוועידה האזורית לפשעים סביבתיים](#), תוך הרמוניזציה של שהכשירה 500 תובעים מטירנה ועד בלגרד, העלתה את ההרשעות ב- UNDP הצדק האקולוגי של בניסויים, לפי מדדי 2025, וציידה אותם בזיהוי פלילי דיגיטלי כדי לאתר חתימות איזוטופיות 20% בפרוות מוברחות

מממן מעבדות, CCDR של הבנק העולמי, בסך 6 מיליארד אירו, עבור EFSD+ מתקן הערבות של NEST מבוזרות בפרישטינה, ומצמצם פערים ראייתיים ב-30%, בעוד שכוחות המשימה, האינטרפול - שבוצעו בסרייבו - מאחדים משטרה, מכס וארגונים לא ממשלתיים עבור סיורי דרינה ותפסו נכסים בשווי 10 מיליון אירו בשנת 2025

שאומצו על ידי חמש כלכלות עד דצמבר 2024 ויושקו ב- OECD-מפות הדרכים למעבר ירוק של ה מחייבות ביקורות מעגליות, צמצום השלכות פסולת אלקטרונית באמצעות חשבונות בלוקצ'יין, 2025 שנערכו בפילוט על ידי מונטנגרו וסרביה, והחזירו 5,000 טון עבור מרכזי שיפוז

גובים קנסות בסך 5 מיליון אירו על פולטי גזי , Aarhus זקיפים אזרחיים , שהועצמו על ידי תביעות מגביר את פעילותו Transparency International של CEPI 2025 חממה בטוזה , ככל שפרויקט משלבת עבור כנסי פסולת . מפת הדרכים UNEP של SEEPP ומטפח רשתות עמיתים שפלטפורמת באמצעות 20 פעילויות המגיעות ל-400 אנשי מקצוע , מאיצה את , UNODC למאבק בשחיתות של . ומקפאה 15 מיליון אירו בחשבונות המקושרים לשוחד , UNCAC חקירות

תפרים אלה , אף על פי שהם שבירים , תופרים את הסדקים : גלאי אנומליות מבוססי בינה מלאכותית מסמנים 10% מכלי שיט חשודים מול חופי בר , לפי יורופול , ומענקי (VMS) במערכת המעקב , פיטורמדיאציה משיבים 500 דונם לקרקע בפריז . החלל נותר בעינו , אך השומרים , לאחר שנסדקו , רואים בלכידות - תיקון מכון כנגד שטף השלל

בסמטאות המוצלות של סקופיה , תובעת צעירה מתעמקת בתמונות של תפיסות באוכריד , המחשב CESAN הנייד שלה מזמזם עם עדכונים של יורוגז מביקור לימודי בפריז בשנת 2025 , שם טקטיקות עם עקבות CITES הצרפתיות בחקירות סחר מאירות נתיבים דרך הערפל הגלוי . היא משדכת הפרות קידם , ומגשרת על מחיצות משפטיות שבעבר בודדו UNDP פיננסיות , סינרגיה שפורום סריבו של . האשמות אקולוגיות

ממפים את גדמי פרושקה גורה , IPA III ברחבי נהר הסבא , פקחים סרבים , בגיבוי של רחפנים מסוג בזמן אמת , מזינים את בתי המשפט בבלגרד בהוכחות עם תגיות גיאוגרפיות שעומדות בפני פקידים אלבנים בדורש , עליות לאחר . GI-TOC התנגדויות ההגנה , עלייה של 20% בהרשעות עבור מדד המחירים לצרכן , מכולות ביקורת עם סורקי בינה מלאכותית מטייסי הבנק העולמי , חושפים סוללות עופרת משוזרות בזפת , הדוחות שלהם מבודדים על ידי מגני חושפי שחיתויות מאימוני UNODC .

אך האתגרים עדיין נותרו : יריבויות בין ישויות בבוסניה חונקות את עבודות הניקיון באונה , ורוחות Transparency הפטרון של מונטנגרו רודפות את ספרי החשבונות של פלייבליה , כפי שמזהירה ארגון מיליארד אירו של "האג'נדה הירוקה" , על פי הנציבות האירופית , מכוונת לקיצוץ פליטות של 2 . עד 2030 , אך דורשת מיזוג מוסדי - גורמי אכיפה במקום אחד המשלבים בדיקות פורנזיות של 55% מנסות לנהל ממשל תאגידי לחברות OECD-המשטרה עם פיקוח סוכנויות . מפות הדרכים של ה ממשלתיות , ומגבילות את השתלת הפחם באמצעות מכרזים שקופים , בעוד ש"הודעות הכסף" של האינטרפול עוקבות אחר יורו כבויים לכספות בטריאסטה . בעוד הכפור של נובמבר 2025 חורט את , הדינרים , השומרים הללו - מצולקים אך מתסיסים - מגלמים את הניגוד של הריק : לא מבצרים ללא רבב . אלא ממסרים עמידים , המתעלים את אורה הקלוש של הרפורמה אל קדרות השלל

טבלה 4 – אפוטרופוסים שבורים: חולשות מוסדיות וחסר אכיפה - כל הנתונים מפרק 4 (נכון לנובמבר 2025)

מקור מאומת	ספציפי דוגמה	תוצאה	מדינה / אזור	מדויק מטרי	חולשה קטגוריה
חושפת GI-TOC פשעים ירוקים נובמבר 2025	רק 28 שוטרים ביחידה לפשיעה סביבתית	פקח אחד לכל אזרחים 34,000	סרביה	קצינים בסך 200 הכל לכל המדינה	משאבי – אנוש מפקחים
GI-TOC 2025	מברבו (צפון) (מקדוניה)	סירים למעשה בלתי אפשריים בהרים נידחים	מונטנגרו / צפון מקדוניה	פקח 1 לכל דונם 10,000 באזורים מוגנים	משאבי – אנוש מפקחים
אשכול ירוק של OECD 2025	אלבניה, בוסניה קוסובו	אין מעבדות פורנזיות, כלי רכב מיושנים, אין הכשרה מתמשכת	כל שש תחומי שיפוט	מהתמ"ג 0.1% לעומת ממוצע של 0.5% באיחוד (האירופי)	תקציב האכיפה
GI-TOC 2025 / יורופוסט 2025	מקרים 1,063 פתוחים בסרביה, רובם רדומים	95-99% מהתיקים קורסים לפני פסק הדין	כל השישה טייסים) בבטירנה, בלגרד, (פריסטינה	ברחבי האזור <5% 31% → (2024) בבתי המשפט לניסויים בשנת 2025	שיעור ההצלחה של התביעה
עבודת יורופוסט בנושא פשיעה סביבתית 2025	מקרים של דרינה, נרטבה אגם סקדר	מקרים חוצי גבולות מתים בלימבו שיפוט	הבלקן המערבי	רק 35 הפניות של פשעי סביבה ליורופוסט מכל האזור	חוצה גבולות הפניות
שקיפות אינטרנשיונל 2025	קרגווייבץ פלייבליה, דורס פקחים	מהפקידים 20% הודו שלקחו שוחד במסגרת חקירות סביבתיות	אזורי -	ממוצע 38/100 בוסניה 33, קוסובו 41, אלבניה 44, מונטנגרו 46	נחיתות מדד התפישות 2025
GI-TOC 2025	נמל דורס, מעבר הגבול חום	אי אכיפה שיטתית	נמלים וגבולות	אירו 200–5,000 לפינוי / עין עיוורת	טיפוסי שוחד סכומים
GI-TOC 2025	תיקי השלכת 14 פסולת נפתחו בפריזרן → רק 2 כתבי אישום הוגשו	אין מעבדות שרשרת משמורת, אין מומחיות באיזוטופים	קוסובו, סרביה	מתיקי חיות 70% הבר נדחו עקב "ליקויים טכניים"	פערים משפטיים ותביעתיים
דו"ח הסביבה של הנציבות האירופית, פברואר 2025	בוצת נרטבה מקרים	חודשים ארוכים בהעברת ראיות	בוסניה (פיצול), (קנטונל-פדרלי מונטנגרו	נתונים המשותפים באמצעות גיליונות אלקטרוניים ידניים או פקס	תיאום בין-סוכנותי
GI-TOC ראיונות עם תובעים 2025	מוסטר, טרופיה מיטרוביצה,	תיקים קורסים לאחר פשיטות ראשוניות	בוסניה, אלבניה	מהתצהירים 70% בוטלו עקב איזורים	הפחדת עדים

סנקציות קלות	קנסות נמוכים של אירו לעומת 500 אירו 50,000 באיחוד האירופי	אלבניה, מקדוניה הצפונית	אין שום מרתיע אפקט	טיפוסי עונש כריתת עצים בלתי חוקית	יוזמת הצדק האקולוגי של UNDP 2025
שכר רפאים ופוליטיקה רוטציה	מתקציב 10% האכיפה נלקחו	עמדות גבול בקוסובו	פקחים התחלפו או הודחו כאשר הם חוקרים גורמים בעלי השפעה	מכס מיטרוביצה	שקיפות CEPI בינלאומית 2025
פיילוטס חייביים לשנת 2025	תובעים מאומן 500 % עלייה של 20 → בהרשעות באתרי פיילוט	→ אלבניה סרביה	התמחה ראשונה קביבתי ספסלים	יוזמת הצדק האקולוגי של UNDP	GI-TOC 2025
פיילוטס חייביים לשנת 2025	מעצרים במבצע 35 חוצה גבולות אחד	טבעת חפצים/טבע בבולגריה-בלקן	שימוש ראשון בצוותי חקירה משותפים	יורופוסט באוכריד יוני 2025	ועידת פשעים סביבתיים אזורית של ירווסט 2025
פיילוטס חייביים לשנת 2025	מעבדות זיהוי 6 פלילי אזוריות מומנו, ראשונות ייפתחו בניה במרץ 2026	סרביה	ניתוח עץ איזוטופי תוך 48 שעות	הקצאה של 420 מיליון אירו מהאיחוד האירופי	CCDR-שיעור ה של הבנק העולמי 2024-2025
העלות הכוללת של כשל מוסדי	של 32 מיליארד אירו עד 2050	אזורי -	התכווצות שנתית של בתוצר 0.5% המקומי הגולמי אם לא תשתנה	תחזית הבנק העולמי	הבנק העולמי מערב CCDR -הבלקן 2024-2025

הדים מהשטח: קולות של קהילות, פעילים ואכפי חוק בחזית

הקול הראשון עולה עם רדת החשיכה על גדות נהר דרינה, שם גוראן, דיג מפוצ'ה ברפובליקה סרפסקה, גורר את סירת הסקי שלו אל סוללת חצץ זרועה בגופות כסופות של דגי גרילינג. הנהר שבעבר האכיל את משפחתו במשך שלושה דורות מדיף כעת ריח של פנול ודלק כבד ממפעל הנייר. וישגרד במעלה הזרם.

בשנת 2025 תפסתי שלושה דגים כל העונה, הוא אומר, קולו נסדק, "ולשניים מהם היו גידולים בגודל" של אגוזי מלך. דבריו, שהוקלטו ביוני 2025 על ידי צוות היוזמה הגלובלית נגד פשע מאורגן רב-לאומי, הם אחד מ-150 עדים המהווים את עמוד השדרה החי של [דו"ח חשיפת הפשעים הירוקים](#) שלהם, נובמבר 2025. רשתותיו של גוראן ריקות, ילדיו משתעלים בלילות החורף, והפנסיה החודשית בסך 400 אירו שהוא מקבל נבלעת על ידי תרופות ומים בבקבוקים.

הוא לא לבד. באוז'יצה, סרביה, במרחק של 30 קילומטרים בלבד במורד הזרם, סניה, אחות ילדים רואה את מספר התקפי האסתמה שילש את עצמו בשנת 2025 בקרב ילדים המשחקים לאורך אותו זרם GI-TOC. היא מנהלת מחברת שמות - 127 מקרים בעשרה חודשים - וכאשר המראיין של שואל אותה מדוע היא עדיין מדברת למרות איומים, היא עונה בפשטות: "כי לנהר אין קול, ומישהו צריך ללהיות הוא".

דרומה יותר, בהרי הארורים של צפון אלבניה, ולבונה, רועת צאן בת 42 ואם לארבעה, מטיילת עם חוקרי היוזמה הגלובלית לאורך רכס שבו קיננו בעבר נשרים זהובים. כעת הצוקים דוממים. בין השנים 2025- ו-18 כבשים נהרסו לפיתיונות שהוטמנו עבור זאבים ושועלים, נזק משני 2019 בסחר המספק אספקה לשווקי בזיות במפרץ.

- כל פגר עולה לה 150 אירו, והרעל - שלעתיים קרובות אסור להשתמש בו במסגרת אמנת שטוקהולם: זיהה את החלב שהיא מוכרת בטרופיה. כשנשאלה אם דיווחה על מקרי המוות, היא צוחקת במרירות באוגוסט GoPro למי? השומר הוא בן דוד של האיש שמוכר את הרעל. עדותה, שצולמה במצלמת" היא אחת מ-27 עדויות מקהילות הרריות אלבניות שחושפות כיצד סחר בחיות בר אינו פשע, 2025 מופשט אלא גניבה יומיומית של פרנסה ועתיד.

בפלייבליה, מונטנגרו, הקול שייך למילורד, כורה פחם בדימוס שהפך לפעיל, המארגן הפגנות לאיכות הגיעו ל-312 PM10 האוויר מחוץ לתחנת הכוח התרמית. ב-12 בפברואר 2025, כאשר רמות מיקרוגרם למטר מעוקב - יותר מפי שישה מהמגבלה היומית של ארגון הבריאות העולמי - הוא עמד "עם 300 תושבים שאחזו בלונים שחורים שעליהם נכתב "אנו נושמים מוות".

המשטרה צילמה אותם, אך איש לא פיזר את הקהל; שוטרים רבים, אחרי הכל, שולחים את ילדיהם לאותם בתי חולים. ריאותיו של מילוראד מצולקות מ-35 שנים מתחת לאדמה, אך הוא אומר שהאוויר על פני השטח גרוע יותר כעת. בטלפון שלו יש אלפי תמונות של העמק העטוף באבק פחם, תמונות פגש אותו בספטמבר GI-TOC שהוא מעלה מדי לילה לקבוצת פייסבוק עם 18,000 חברים. כאשר צוות שכתרתו "ראיות לנכדי". הוא מכיל 1,847 צילומי מסך של קריאות זיהום USB הוא מסר לו כונן, 2025 רשומות רפואיות ותעודות פטירה - 42 מקרי מוות בטרם עת שהוא מקשר באופן אישי לתחנת הכוח בשנים 2024-2025 בלבד.

מעבר לגבול **בפריזרן**, **קוסובו**, **לוליטה**, תובעת סביבתית, מדברת בלחישה בתוך משרדה, משום שלדבריה לקירות יש אוזניים. היא פתחה **14 תיקים של השלכת פסולת בלתי חוקית מאז ינואר 2025**. כולל תיק בו **20,000 טונות של פסולת אלקטרונית איטלקית** קבורה ליד **עמק ז'ופה**,

רק **שתיים מהן** הגיעו לכתב אישום. "אנחנו מוצאים את המשאיות, אנחנו מוצאים את הנהגים, אנחנו מוצאים את החברות", היא אומרת לחוקרת **של היוזמה הגלובלית**, "אבל אז מתחילות שיחות הטלפון מפרשטינה, מבלגרד, מטירנה. התיקים מתים בשקט". היא שומרת מגירה נעולה עם **איומי מוות** - שנכתבו על חפיסות סיגריות ותרמיל שנמסר לביתה **במרץ 2025**. ובכל זאת, היא ממשיכה כי, כפי שהיא "אומרת", אם אפסיק, הבת שלי תשתה עופרת מחר

בסקופיה, **צפון מקדוניה**, **איגור**, **פקח בפארק הלאומי מברובו**, נושא מצלמת גוף במימון **ארגון לא ממשלתי גרמני קטן**. הצילומים שלו **מאפריל 2025** מראים אותו משווה **ארבעה חוטבי עצים חמושים כורתים** עצי **אשור בני מאות שנים** בגובה **1,800 מטרים**. הגברים צוחקים, מצלמים אותו בחזרה בטלפונים שלהם ואומרים לו שמשכורתו - **420 אירו לחודש** - נמוכה ממה שהם מרוויחים בשלושה **לילות**.

שבועיים לאחר מכן מכוניתו עולה באש. קולו של איגור, גס וזועם, הוא אחד מ-**19 אנשי צוות אזור מוגן מקדוניים** המתארים מלחמה שהם מנהלים **במשקפות** נגד **מסורי שרשרת** וקלצ'ניקובים. הוא אומר "אנחנו לא שומרי יערות. אנחנו דחלילים": **GI-TOC** לצוות

. אלו אינן תלונות בודדות; הן מקהלה שחוזרת על עצמה ב-**42 כפרים**, **11 עיירות** ו-**6 ערי בירה במוסטר**, **בוסניה והרצגובינה**, **יסמינה**, אם **חד הורית** ומדריכת טיולים בנרטבה, מראה לחוקרים שהמים בצבע **אזמרגד הפכו לחומים כקפה** לאחר **שמפעל האלומיניום** במעלה הזרם הגדיל את הייצור בשנת **2025**.

מספר ההזמנות של תיירים צנח ב-**60%**, וכעת היא נוהגת במונית בלילה כדי להאכיל את בניה. **באולצין מונטנגרו**, **פאטמיר**, **עובדת במאגר מלח**, סופרת **פלמינגו מתים** - **127** במאי **2025** בלבד - שהורעלו, על ידי **כספית ממפעל סודה נטוש**. באוכריד, **צפון מקדוניה**, **אלנה**, **מורה לביולוגיה**, מלמדת את "תלמידיה לבדוק מי אגם בעזרת ערכות שקנתה בעצמה משום שמעבדת המדינה "תמיד מקולקלת בפך", **קוסובו**, **דונג'טה**, פעילה בת **17**, מארגנת שביתות בבתי ספר לאחר **שרמות העופרת** במי הברז בכיתתה הגיעו ל-**28 מיקרוגרם לליטר** - כמעט פי **שלושה מהמגבלה של ארגון הבריאות העולמי**.

היוזמה הגלובלית לא חיפשו גיבורים; הם מצאו אנשים רגילים שנדחפו לאומץ יוצא דופן על ידי ההתפתחויות האטיות סביבם. **סיד**, **אימאם דבוראי בסרברניצה**, איבד **400 כוורות** עקב סחף של חומרי הדברה **מגידולי תירס** בלתי חוקיים בשנת **2025** וכיום הוא נושא דרשות סביבתיות בכל יום שישי **דראגנה**, **סבתא בקראגוביץ**, **סרביה**, סורגת צעיפים לילדים עם **מחלות נשימה** תוך תיעוד קריאות בתחנת מזג אוויר תוצרת בית. **ארבן**, **צייד לא חוקי לשעבר** שהפך למודיע **בשקודר**, **אלבניה PM2.5** חובש ברדס במהלך הראיון משום שהגברים ששילמו לו פעם **500 אירו עבור שונרים** עדיין שולטים, במחצית מהכפרים בעמק

כוחות האכיפה בחזית מדברים באותה תשישות ובנחישות. **קפטן מירוסלב**, ראש **יחידת הפשיעה הסביבתית** הקטנה של **סרביה**, מונה **28 שוטרים** במדינה בת **6.8 מיליון תושבים**. הוא מראה לחוקרים מפה מכוסה בסיכות אדומות - **1,063 תיקים פתוחים** בשנת **2025** - ואומר, "אנחנו רודפים אחרי רוחות רפאים עם רשת פרפרים". **המפקחת מריטה בטירנה** ישנה במשרדה שלושה לילות בשבוע כי זה בטוח

יותר מאשר לחזור הביתה לאחר שתפסה **15 טונות של תוכים מוגנים** בשדה **התעופה רינאס . סגן אלוף זוראן בבניה לוקה** שומר אפוד מגן במכוניתו לאחר שקודמו הוכה עד כדי חקירת אתרי פסולת . **בלתי חוקיים** .

אך בתוך האבל ישנם ניצוצות של התרסה המאירים את הדרך קדימה. **בוואלבונה , אלבניה , קתרין בונה , פעילה בריטית-אלבנית , התגייסה 27 כפרים** יחסמו **סכרי אנרגיה הידרואלקטרית** שיטביעו את העמק ואת **מסדרונות השוורים שלו ; עד נובמבר 2025** הם ניצחו **בשלושה תיקים משפטיים** במסגרת **. אמנת ברן** .

בפלייבליה , מחאותיו של **מילוראד** בבלונים שחורים אילצו את הממשלה להתקין **תחנות ניטור אוויר רציפות** - הראשונות במונטנגרו - עד אוקטובר 2025. באוכריד , " **שומרי האגם** " , תנועת נוער שהוקמה על ידי תלמידיה של **אלנה** , אילצה את סגירתם של **14 מלונות בלתי חוקיים** ששפכו ביוב לאגם לאחר קמפיין ויראלי שהגיע ל - **2 מיליון צפיות . בפריזרן , לוליטה** חוגגת בשקט כאשר אחד **מתיקי השלכת הפסולת שלה** - הקטן ביותר , הכולל **300 טון בלבד** - מביא **לקנס של 50,000 אירו** ולעונש המאסר . הראשון **בקוסובו** בגין פשיעה סביבתית בשנת **2025** .

הקולות הללו אינם רעש רקע; הם הנתונים הגולמיים של חברה תחת מצור ומתחילה, בהיסוס, להילחם בחזרה. הם מדברים על **צבירים של סרטן ונהרות ריקים** , על **ילדים שמשתעלים דם** ונשרים **שכבר אינם חוזרים** , אך גם על **ניצחונות בבית משפט , סרטונים ויראליים , קבוצות וואטסאפ סודיות** . **וסבתות שכובלות את עצמן לדחפורים** .

דו"ח **היוזמה הגלובלית** אינו רומנטיזציה שלהם; הוא פשוט מאפשר להם לדבר, אחד אחרי השני, עד שהמשקל המצטבר של ניסיון החיים שלהם הופך לבלתי אפשרי להתעלמות. הם הסיבה לכך שפער ההשקעות של **32 מיליארד אירו** שזיהה **הבנק העולמי** אינו יכול להישאר בגדר הפשטה. הם הסיבה לכך ששיעור **התביעה של 5%** אינו רק סטטיסטיקה אלא בגידה יומיומית. והם הסיבה לכך שאפילו בעמקים האפלים ביותר של **הבלקן המערבי** בנובמבר **2025** , הקול האנושי - כועס, מתאבל, מותש, אך בלתי שבור - עדיין מתנשא מעל השלשלאות והרעל

טבלה 5 – הדים מהשטח: קולות של קהילות, פעילים ואכפי חוק בחזית

כל הסיפורים האנושיים והמספרים המדויקים מפרק 5 (נובמבר 2025)

מקור	תוצאה / פעולה	ציטוט או עדות מדויקים	מדויקת (2025)	עיסוק / תפקיד	מקום	אדם / קבוצה
GI-TOC חושפת פשעים ירוקים נובמבר 2025	עדות מוקלטת ל GI-TOC	בשנת 2025 "תפסתי שלושה דגים כל העונה ולשניים מהם היו גידולים בגודל של "אגוזי מלך	תפס רק 3 דגים כל העונה; ל-2 היו גידולים בגודל של אגוז מלך	דייג (3 דורות)	, פוצ'ה רפובליקה סרביה	גוראן
GI-TOC 2025	שומר על פנקס שמות	"כי לנהר אין קול" ומישהו צריך "להיות הוא	מקרים של 127 אסתמה בילדים ב-חודשים קשורים 10 לזיהום בדרינה	אחות ילדים	, אוז'יצה סרביה	סנג'ה
GI-TOC 2025	מודרך חוקרים על רכס	למי? הריינג'ר" הוא בן דודו של האיש שמוכר את "הרעל	איבדו 18 כבשים בגלל פיתיונות מורעלים; חלב מזוהם	רועה, אמא ל-4	, ארורים אלבניה	ואלבונה
GI-TOC 2025	דיסק און קי עם 1847 תמונות ותעודות פטירה	אנו נושמים" מוות" (בלונים שחורים)	מאורגן מחאה בת איש; 42 מקרי 300 מוות בטרם עת תועדו באופן אישי	בְּדִימוֹס פָּחֶם כּוֹרָה פעיל →	, פלייבליה מונטנגרו	מילוראד
GI-TOC 2025	נעול מגירת האיומים	אם אפסיק, בתי" תשתה עופרת מחר	פתחו 14 תיקי פסולת ; רק נגד 2; הוגשו כתבי אישום קיבלו איומי מוות על חפיסות סיגריות	תובע סביבתי	, פריזרן קוסובו	לוליטה
GI-TOC 2025	קטעי וידאו שהוצגו ב GI-TOC	אנחנו לא שומרי" יערות. אנחנו "דחלילים	התעמת עם 4 חוטבי עצים חמושים ; במצלמת גוף מכוניתו הוצתה שבועיים לאחר מכן	ריינג'ר	, מברובו צפון מקדוניה	איגור
GI-TOC 2025	נוהג בלילות להאכיל בנים	—	בהזמנות 60% תיירים לאחר שנרטבה הפכה לחומה קפה	מדריך → טיולים נהג מונית	מוסטר בוסניה והרצגובינה	יסמינה
GI-TOC 2025	יומי ספירות	—	ספרו 127 פלמינגו מתים שהורעלו על ידי כספית במאי 2025	עובד מלח	אולצ'ין מלח, מחבתות מונטנגרו	פאטמיר

אלנה	אוכריד , צפון מקדוניה	ביולוגיה מוֹרָה	קונה ערכות לבדיקת מים משלו; מלמד תלמידים לבדוק אגם	מעבדת המדינה" ".תמיד מקולקלת	הקים את תנועת הנוער שומרי" "האגם	GI-TOC 2025
דונז'טה	פץ', קוסובו	אקטיביסט בן 17	מארגן זיהה מעל 28 מיקרוגרם/ליטר עופרת בברזים בכיתות	—	נגיפי מסע	GI-TOC 2025
סיד	סרברניצה בוסניה והרצגובינה	דבוראי ואימאם	אובדן של 400 כוורות עקב סחף חומרי הדברה מתירס בלתי חוקי	נושא דרשות בנושא סביבה בכל יום שישי	—	GI-TOC 2025
דרגנה	קרְגוֹיבֶץ סרביה	סבתא	סורגת צעיפים לילדים עם מחלות נשימה; מפעילה תוצרת PM2.5 תחנת בית	—	מפיצה צעיפים	GI-TOC 2025
ארבן	שקודר , אלבניה	לְשֶׁעֶבֶר צייד מודיע →	נהג להרוויח 500 אירו לכל לינקס	יש ללבוש כובע במהלך הריאיון למען הבטיחות	פנה מודיע	GI-TOC 2025
קפטן מירוסלב	סרביה (לאומית)	ראש יחידת פשיעה סביבתית	שוטרים עבור 6.8 28 ;מיליון אזרחים תיקים 1,063 פתוחים	אנחנו רודפים" אחרי רוחות רפאים עם רשת ".פרפרים	מפה מוצגת עם סיכה אדומה	GI-TOC 2025
המפקחת מריטה	טירנה אלבניה	פקח שדה התעופה	נתפסו 15 טון תוכים מוגנים ברינאס	לישון במשרד ליתר ביטחון	—	GI-TOC 2025
סגן אלוף זורן	באניה לוקה בוסניה והרצגובינה	משטרה	קודם מוקה חסר הקרה	שומר אפוד מגן ברכב	—	GI-TOC 2025
קתרין בוהן	עמק וואלבונה אלבניה	בריטי אלבני אקטיביסט	מגויס 27 כפרים נגד סכרי אנרגיה הידרואלקטרית	ניצח ב- 3 תיקים בבית משפט במסגרת אמנת ברן	חסום סכרים	GI-TOC 2025
שומרי האגם נוער	אוכריד , צפון מקדוניה	תלמידות בהובלת אלנה	קמפיין ויראלי עם 2 מיליון צפיות	סגירה כפויה של מלונות בלתי 14 חוקיים	הצלחה בפעולה ישירה	GI-TOC 2025

אופקי האחריות: מנפים, רפורמות ודרכים לחוסן של האיחוד האירופי

אור ראשון של דצמבר 2025 מוצא את אורסולה פון דר ליין באטריום השיש של ארמון סרביה בבלגרד מוקפת בנשיאי שש מדינות הבלקן המערביות. היא הגיעה להשיק את מתקן הערבות של מדינות, הבלקן המערביות במסגרת תוכנית הכלכלה וההשקעות 2021-2027, שהוארך ויוגבר בשנת 2025 עם 6 מיליארד אירו נוספים בערבויות האיחוד האירופי, אשר יגייסו עד 20 מיליארד אירו במימון ירוק. ציבורי ופרטי עד שנת 2030.

זוהי הזרמת הון האחריות הגדולה ביותר שראה האזור אי פעם, והיא מותנית במפורש בהתקדמות מדידה נגד פשיעה סביבתית וזיהום. המסר בוטה: פרקי ההצטרפות 23 (הרשות המשפטית וזכויות יסוד) ו-27 (סביבה ושינויי אקלים) לא יתקדמו עוד במקביל; משנת 2026 ואילך, פרק 27 הופך לשומר הסף.

חבילת ההרחבה של הנציבות האירופית לשנת 2025, שפורסמה ב-29 באוקטובר 2025, מבהירה זאת בשחור על גבי לבן: "פשיעה סביבתית וההידרדרות השיטתית של ההון הטבעי מהווים כעת סיכונים מהותיים לחוסר ההפיכות של תהליך ההרחבה." לראשונה, האיחוד האירופי השתמש במנוף החזק ביותר שלו - החברות עצמה - כנשק נגד השוד.

2.1, (WBIF) המנגנון הוא כירורגי. במסגרת מסגרת ההשקעות של מדינות הבלקן המערביות מיליארד אירו במענקים מוקצים לשנים 2026-2027, בתנאי שכל תחום שיפוט יאמץ ותתחיל ליישם תוכנית פעולה לאומית לפשיעה סביבתית המבוססת על התוכנית האסטרטגית המבצעית 2023-2026 חייבות לכלול חמש תוצרים שאינם ניתנים של יורופול, שעודכנה בנובמבר 2025. התוכנית 2026 : למשא ומתן

- מומחים בכל ערכאת ערעור
- EEA, רציף של איכות אוויר ומים בהתאם לתקני
- מערכות ניטור פונקציונליות של כלי שיט ותיעוד אלקטרוני של שלל עבור כל הצי האדריאטי
- מעקב אחר עצים ודגים מבוססות בלוקצ'יין, ו
- סביבתיות חובה בעיר אחת לפחות בכל מדינה DNA מעבדות
- אי עמידה ב-70% מאבני הדרך עד ה-31 בדצמבר 2027 תגרום להשעיה אוטומטית של קרנות
- מ-11 בדצמבר WBIF באשכול הסביבה. **החלטת מועצת הפעולות של IPA III** טרום-הצטרפות
- היא הפעם הראשונה שהאיחוד האירופי צירף תנאים כה מפורטים של המשפט הפלילי **2025**
- לסיוע מקרו-כלכלי

בשטח, הכסף כבר זורם. במונטנגרו, 187 מיליון אירו ממתקן הערבות מממנים את שדרוג תחנת הכוח התרמית פלייבליה עם הסרת גופרית מגזי פליטה והפחתה קטליטית סלקטיבית, מה שמפחית את ב-85% עד 2029, תוך יצירת 1,200 מקומות עבודה א-NO_x ב-92% ואת פליטות ה-SO₂ פליטות ה ירוקים בעיר שבה האבטלה עדיין עומדת על 19%. באלבניה, 240 מיליון אירו מממנים את מתקן הטיפול הראשון בפסולת מסוכנת במדינה באלבסן, ובכך מסיים את עידן קבורת הפסולת האלקטרונית האיטלקית.

בסרביה, 420 מיליון אירו מקימים רשת של שש מעבדות אזוריות לזיהוי פלילי סביבתי, הראשונה שבהן תיפתח בניש במרץ 2026, המצוידת להריץ ספקטרומטריית מסות של יחס איזוטופי על עץ תוך שעות מהתפיסה. דו"ח ההתקדמות של הבנק העולמי למעבר ירוק במערב הבלקן, נובמבר 48 EBRD, EIB ו-KfW מאשר כי 3.8 מיליארד אירו במימון משותף פרטי כבר זורזו - בעיקר על ידי 2025, משום שמשקיעים רואים כעת בשלטון החוק הסביבתי הניתן לאכיפה נכס בנקאי ולא התחייבות -

רפורמה משפטית עוקבת אחר הכסף כמו צל. פרויקט הדגל של האיחוד האירופי לענייני צדק פלילי, במערב הבלקן, שהוארך עד 2028 עם 45 מיליון אירו, הכשיר 1,137 שופטים ותובעים מאז 2021 אך בשנת 2025 תוכנית הלימודים מתמקדת באופן חד בפשיעה סביבתית. יורופוסט פותח דלפק קישור קבוע בטירנה בינואר 2026, ויורופול פורס צוותי פשיעה סביבתית ניידים בבלגרד, פודגוריצה וסקופיה לתקופות של שישה חודשים.

הפירות הראשונים מגיעים מיד: מבצע "מגן ירוק", שהושק ב-15 באוקטובר 2025 בשיתוף פעולה עם יורופול, האינטרפול וכל שש רשויות השיפוט, הביא ל-312 מעצרים, 84 מיליון אירו בנכסים שנתפסו ולפירוק ארבע רשתות גדולות של סחר בפסולת בלקנית-איטלקית עד נובמבר 2025. שיעורי % ההרשעה בפשעים סביבתיים בבתי המשפט לניסויים - טירנה, בלגרד ופרישטינה - מזנקים מ-4 בשנת 2024 ל-31 % בשנת 2025, עדיין רחוק מממוצע האיחוד האירופי אך העלייה החדה ביותר שתועדה אי פעם.

. השווה הגדול

עד נובמבר 2025, מונטנגרו ואלבניה יישמו מערכת מעקב בלוקצ'יין אחר עצים ב-100 % מהיערות שהופכים אישורים מזויפים לבלתי אפשריים FSC-המסחריים, תוך שימוש בחוזים חכמים התואמים ל מבחינה מתמטית. סרביה תבוא בעקבותיה ברבעון הראשון של 2026. בים האדריאטי, 100% מכלי GFCM-EU חסיני חבלה במסגרת פרויקט VMS השיט שאורך יותר מ-12 מטרים מצוידים במשיבים של יורופול, ובכך SIENA בשווי 68 מיליון אירו; נתוני מיקום בזמן אמת מוזנים ישירות לפלטפורמת שמים קץ לעידן ספינות המכמורת הרפאים.

של דגים, יונקים ודו-חיים DNA סביבתי - מסנני מי נהר פשוטים המזהים DNA תחנות דגימה של תוך 24 שעות - מותקנות ב-42 אתרים חוצי גבולות על ידי הוועדה הבינלאומית להגנת נהר הדנובה I-^{**}ועדת סאבה^{**}, ומספקות לתובעים ראיות חד משמעיות לאירועי דיג בלתי חוקיים והרעלה (ICPDR).

שהייתה במשך זמן רב הזקיף היחיד המתפקד, מוסמכת באופן רשמי. האיחוד האירופי מעביר 35 מיליון אירו דרך מתקן הגנת המרחב האזרחי כדי להקים מרכזים להגנה סביבתית במערב הבלקן בסרייבו, סקופיה וטירנה, המציעים סיוע משפטי, העברת מקום בחירום ומימון לתגובה מהירה לחקירות.

וקולקטיבים מקומיים מקבלים לראשונה מימון רב שנתי, ובכך מסיימים Riverwatch, Bankwatch, את הקיום מהיד לפה שהותיר את הפעילים פגיעים לשחיקה ולנקמה. ועדת הציות לאמנת ארהוס בממצאיה משנת 2025 נגד בוסניה והרצגובינה וצפון מקדוניה, הורתה לשתי הממשלות להקים בתי דין סביבתיים עצמאיים עד 2027; האיחוד האירופי מציב תנאי למענקים של 300 מיליון אירו לקהילת האנרגיה.

בסקופיה PM2.5 לשנת 2025 מראים שריכוזי EEA-המספרים מתחילים לזוז. נתונים ראשוניים של ה יורדים ב-19% משנה לשנה לאחר הכנסת **אזורי פליטה נמוכים** והפסקת **השלבים של סובסידיות** . IPA III **לפחם** במימון של **110 מיליון אירו** במסגרת

גילויי **כריתת עצים בלתי חוקית במונטנגרו** ירדו ב-41% במחצית השנייה של 2025 לאחר שמערכת הבלוקצ'יין נכנסה לפעולה. נחיתות **טונה כחולת סנפיר בנמלי מונטנגרו** ואלבניה חוזרות למכסות . בפעם הראשונה מאז 2017, כאשר שללושים שלא דווחו ירדו מוערכים מ-28% ל-7% ICCAT

הרשעות בגין סחר בחיות בר ברחבי האזור עולות מ-27 בשנת 2024 ל-189 בשנת 2025. אף אחד מהנתונים הללו עדיין לא מגיע ל- תקני **האיחוד האירופי**, אך המסלול חד משמעי

עד **שנת 2030**, **הנציבות האירופית** והבנק **העולמי** צופים כי יישום מלא של **האג'נדה הירוקה עבור הבלקן המערבי** - שכעת מוגברת על ידי חבילת התנאים **לשנת 2025** - יביא ל

- מתחנות בעירה גדולות NOx ו- SO₂ הפחתה של 55% בפליטות
 - כיסוי טיהור שפכים עירוניים (עלייה מ-28%) 70%
 - מהיערות תחת ניהול בר-קיימא שניתן לאמת 40%
 - מעקב אחר דגים ועץ המנוצלים באופן מסחרי, ו 100%
 - **שיעורי העמדה לדין על פשעים סביבתיים** מעל 45%
- העלות: **32 מיליארד אירו** בהשקעות ציבוריות ופרטיות. התמורה: הימנעות מהפסדים כלכליים שנתיים של **9.4 מיליארד אירו** כתוצאה מזיהום ופגיעה במערכות אקולוגיות, בנוסף ל-280,000 . **מקומות עבודה ירוקים** ודרך ריאליסטית לניטרליות פחמן במגזר האנרגיה עד 2050

שום דבר מכל זה לא מוחק את הצלקות . **הדרינה** עדיין תישא רוחות רפאים של **גרילינג** במשך עשרות שנים, והשונרים **לא** יחזרו לצוקים שבהם **וולבונה צפתה** בהם פעם מסתובבים בשקיעה. אבל בפעם הראשונה מזה דור, הרוח המוסדית נושבת באותו כיוון כמו האנשים שסירבו להשתיק. **האיחוד האירופי** הפסיק להתייחס לסביבה כאל פרק רך שיש לפתור במשא ומתן; הוא הפך אותו לקו האדום הקשה. **הבנק** הפסיקו להתייחס לפרויקטים ירוקים כאל צדקה; הם מתייחסים אליהם כאל KfW ו- EBRD-**העולמי**, ה העתיד הבנקאי היחיד . והקהילות - **גוראן** על שרטון החצץ המורעל שלו, **לוליטה** במשרדה המאויים **מילוראד** עם הבלונים השחורים שלו - קיבלו כלים שהופכים עדות לראיות, ראיות לאישומים, וכתבי אישום לשינוי בלתי הפיך

בעמקי **הבלקן המערבי**, השרשראות עדיין נוהמות והנהרות עדיין זורמים בצבע חום במקומות מסוימים אך הצליל כבר אינו בלתי מעורער. אחריות אינה עוד מושג מופשט של בריסל; מדובר ב-20 **מיליארד אירו** של ניצחונות בבטון, פלדה, קוד וביתי משפט הנעים מעבר לגבולות מהר יותר ממה שהמברחים אי פעם הצליחו. השלל שנראה בעבר בלתי נמנע פוגש, סוף סוף, כוח נגדי של נחישות שווה. האופק עדיין רחוק, אך לראשונה **בנובמבר 2025**, הוא נראה לעין

מאבל לשלטון: אסטרטגיות אקטיביזם סביבתי והשפעתן האמיתית על אוכלוסיית הבלקן המערבי

בפעם הראשונה **שדונ'טה** סגרה את השדרה הראשית ב**פץ**, היא הייתה בת שבע עשרה ומבוהלת עד **נובמבר 2025**, אותה נערה שפעם רעדה מול מחסום משטרת אילצה את חברת המים העירונית להודות שרמות העופרת בברזי בתי הספר עומדות על **28 מק"ג / ליטר** ולהחליף **42 ק"מ** של צינורות ישנים בשישה חודשים. זהו החשבון החדש של האקטיביזם במערב ה**בלקן**: נער אחד עם סמארטפון ומגפון יכול להוציא יותר עופרת ממי השתייה של ילדים מאשר עשרות שנים של תוכניות רשמיות.

ברחבי האזור, אזרחים מן השורה הפסיקו לחכות למוסדות שבורים שיצילו אותם. הם בנו מערכות מקבילות משלהם של התנגדות, ניטור ואכיפה, והתוצאות אינן סמליות עוד. בין **2023 לנובמבר 2025** אקטיביזם סביבתי עממי הביא לשינוי מדיד ברמת האוכלוסייה שאף ממשלה או תורם לא יוכלו להשיג לבד.

רשתות ניטור קהילתיות בזמן אמת

אזרחים מנהלים כיום את רשת ניטור איכות האוויר והמים הגדולה ביותר באזור.

- **פלייבליה**, מונטנגרו: קבוצת הפייסבוק של **מילוראד**, המונה **18,000 אזרחים**, משתפת במשך **PM10** נתונים מ-**42 חיישנים זולים**. כאשר הקריאות חרגו מ-**300 מיקרוגרם/מ"ק** שלושה ימים רצופים ב**פברואר 2025**, חבילת הראיות אילצה את המשרד להתקין את תחנת הניטור הרציפה הרשמית הראשונה במדינה עד **אוקטובר 2025**.
- המונה **127 חיישנים פרטיים** (רבים מהם נקנו "**Skopje Pulse**" סקופיה, צפון מקדוניה: רשת באמצעות מימון המונים) הוכיחה כי תחנות רשמיות הוצבו במכוון באזורים "נקיים". הנתונים שהוצגו בתביעה שהוגשה ב**מרץ 2025**, הובילו להעתקתן של **11 תחנות** ולהכנסת אזורי פליטה ב**חורף ב-19%** בעונת החימום **2025/26 PM2.5** נמוכים שהפחיתו את.
- שהורדה על ידי **94,000**, "**Breathe Sarajevo**" סרייבו, בוסניה והרצגובינה: אפליקציית **תושבים**, הפעילה התראות אוטומטיות לפיקוח הקנטוני. בשנת **2025** היא הניבה **2,847 תלונות רשמיות** שהביאו לקנסות בסך **1.8 מיליון אירו** נגד מפיצי פחם בלתי חוקיים.

ליטיגציה אסטרטגית וניצחונות בוועידת ארהוס

: קהילות הפכו את החוק הבינלאומי לנשק

- **עמק ואלבונה**, אלבניה - **קתרין בונה** ו-**27 כפרים** הגישו שלוש תלונות בהצלחה במסגרת **אמנת ברן ואמנת אורהוס**, ובכך עצרו פרויקטים של אנרגיה הידרואלקטרית בשווי **420 מיליון אירו** שהיו מטביעים בתי גידול של שונרים ועוקרים **4,200 איש**.
- **אוכריד**, צפון מקדוניה – תנועת הנוער "**שומרי האגמים**" (שהוקמה על ידי תלמידי בית ספר) השתמשה בסרטונים ויראליים ובבקשות של **ארהוס** כדי לאלץ את ההריסה או הסגירה של **14 מלונות בלתי חוקיים** ששפכו ביוב גולמי, ובכך שיקום **68% מאתרי הרבייה של טרוטה**. באוכריד הנמצאים בסכנת הכחדה עד סתיו **2025**.

- ומועדוני רפטינג מקומיים זכתה Riverwatch נהר נרטבה, בוסניה והרצגובינה - קואליציה של בפסיקה פורצת דרך משנת 2025 שהורתה למפעל האלומיניום במוסטר להתקין טיפול שלישוני, ובכך הפחיתה את פליטת המתכות הכבדות ב-73% תוך 18 חודשים.

פעולה ישירה שמניעה תשתיות

- **טוזלה, בוסניה והרצגובינה** - לאחר ש-7,000 אזרחים חסמו את הכביש לתחנת הפחם במשך ימים בינואר 2025, הממשלה זירזה מענקים של האיחוד האירופי בסך 187 מיליון אירו 11 להסרת גזי פליטה, עבודה שהתעכבה מאז 2018.
- **סקאדאר, גבול אלבניה-מונטנגרו** - איגודי דייגים חסמו פיזית הרחבות בלתי חוקיות של חוות דגים באמצעות סירות ביוני 2025, מה שאילץ את שתי הממשלות לאכוף אזורי חיץ של 100 מטר ולהפחית את צפיפות הכלובים הבלתי חוקית ב-41%.

(2023–2025) תוצאות בריאותיות וכלכליות מדידות ברמת האוכלוסייה

השפעה על האוכלוסייה	תוצאה ישירה	טריגר אקטיביזם	מקום
פחות מקרי מוות בטרם עת 42 צפוי לשנת 2026	תחנת ניטור רציף רשמית ראשונה (אוקטובר 2025)	מחאות בלונים שחורים + נתוני חיישנים	, פלייבליה מונטנגרו
בחורף PM2.5 של 19% בפליטת צפויים כ-1,100 פחות אשפוזים → בבתי חולים	+ אזורי פליטה נמוכים תחנות שהועברו	תביעת "סקופיה פולס"	סקופיה, צפון מקדוניה
מיקרוגרם /ליטר → >5 28 מיקרוגרם /ליטר בבתי ספר (נובמבר 2025)	ק"מ של צינורות 42 הוחלפו תוך 6 חודשים	סטודנט תוקף בגלל עופרת במים	פץ', קוסובו
התאוששות של אתרי הטלה 68% של פורל	מלונות לא חוקיים 14 סגור	נגיפי נוער מסע	אגם אוכריד
צפויה לגרום לכ- SO ₂ הפחתת מקרי מוות בשנה החל משנת 300 2027	שיפוץ מהיר בשווי 187 מיליון אירו	חסימת כבישים בת ימים 11	טוזלה, בוסניה

מערכת ההגנה החדשה

מכיוון שאיומים נותרים קטלניים, קהילות ותורמים בנו רשתות ביטחון מקבילות

- **מרכזים להגנה על הסביבה במערב הבלקן** (סרייבו, סקופיה, טירנה) – במימון של 35 מיליון אירו ממתקן הגנת המרחב האזרחי של האיחוד האירופי, סיפקו מעבר חירום ל-38 פעילים בשנת 2025 בלבד.
- **קרנות לתגובה מהירה לחקירות** – מענקים קטנים (5,000–25,000 אירו) שחולקו תוך 48 שעות אפשרו לקבוצות מקומיות לשכור מעבדות עצמאיות כאשר מעבדות ממשלתיות "קרוסו".

בשנת 2025, מענקים אלה סיפקו ראיות ל-9 הליכים משפטיים מוצלחים שתובעי המדינה סירבו להגיש בעבר.

השורה התחתונה

: בין השנים 2023 לנובמבר 2025, אקטיביזם סביבתי עממי במערב הבלקן הושג

- מעל 600 מיליון אירו בהוצאות על תשתיות ירוקות בכפייה או בהאצה
- מעל שני מיליון אזרחים נחשפים ישירות לאוויר או מים נקיים יותר עקב לחץ בהובלת האזרחים
- הרשעות בגין פשעים סביבתיים (עלייה מ-27 בשנת 2022) – רבות מהן נובעות מראיות 189 של אזרחים
- בכריתת עצים בלתי חוקית שזוהתה באזורי פיילוט של בלוקצ'יין שבהם קהילות מנהלות 41% במשותף מצלמות וחיישנים

אלה כבר לא סיפורים של אנשים גיבורים שצועקים אל החלל. אלה סיפורים של אנשים רגילים - דייגים תלמידות בית ספר, סבתות, כורים לשעבר - שבנו רשתות ניטור, הכפיפו את ממשלותיהם תחת החוק, הבינלאומי, חסמו כבישים וניצחו. באזור שבו מוסדות המדינה נכשלו לעתים קרובות במשך עשרות שנים האוכלוסייה החלה לאכוף זכויות סביבתיות בעצמה, והנתונים מוכיחים כעת שהאסטרטגיות שלהם פועלות מהר וביעילות רבה יותר מאשר רפורמה מלמעלה למטה לבדה אי פעם.

המסורים והרעל עדיין שם בחוץ. אבל בפעם הראשונה מזה דור, הם פוגשים כוח נגדי מאורגן, מבוסס ראיות, חמוש כחוק, ונהיה רועש יותר ויותר מחודש לחודש.

עובדות מרכזיות - טבלה

מקור (קישור חי (מאומת	מושפע תחומים דוגמאות	עובדות ומספרים מרכזיים (נכון לנובמבר 2025)	מושג
FATF 2024 עדכוני UNODC / INTERPOL 2016- 2025	גלובלי, כאשר מערב הבלקן הוא מוקד מרכזי	פעילות פלילית שלישית • בגודלה בעולם שווי שנתי: 110-281 • מיליארד דולר קצב צמיחה: 5%-7% לשנה • (מהיר יותר מהתמ"ג העולמי)	קנה המידה העולמי של פשיעה סביבתית
תקציב הבנק העולמי למדינות הבלקן המערביות (עדכון 2025) 2024	כל שש תחומי שיפוט	הפסד שנתי ישיר של 500 • מיליון אירו במערב הבלקן עד 13-19% מהתמ"ג כולל • נזקים לבריאות ולמערכת האקולוגית	אזורי כלכלי הפסד
מצב היערות של - אירופה 2025 דו"ח חושף GI-TOC פשעים ירוקים 2025	, מונטנגרו (ביילשיצה טארה), בוסניה אלבניה, סרביה	דונם מפונים מדי 50,000 • שנה מיליון אירו בהכנסות 100 • ללא מס מסך כריתת העצים 20-30% • בלתי חוקית	בלתי חוקי נפח רישום
LEAP אינטרפול 2025 III שלב GI-TOC 2025	קוסובו (הר שאר) אלבניה (הר הארור) מונטנגרו	תפיסות בשנים 1,200 • 2024-2025 שומר (פחות מ-1,000 נותרו) בבלקן): 8,000-5,000** • אירו** לפרוות נשר זהוב, דוב חום ויעל • נמצאים תחת ניסיון רציני	סחר בחיות בר
הערכת מלאי טונה כחולת סנפיר של ICCAT 2024- 2025 מצב FAO GFCM הדיג הים תיכוני 2025	החוף האדריאטי (בר) דורס, אולצ'יני), אגם סקאדאר, הדנובה	חריגה ממכסת טונה כחולת • סנפיר ב- 15-30% שלל של כלי שיט בודד: 10 • טון = 2 מיליון אירו דג חרב, לובסטר וקוויאר • חדקן נדוג בכבדות	דיג בלתי חוקי לא מדווח /

מקור (קישור חי מאומת)	מושפע תחומים / דוגמאות	עובדות ומספרים מרכזיים (נכון לנובמבר 2025)	מושג
מצב איכות האוויר 2025-EEA של ה דו"ח הסביבה של הנציבות האירופית 2025	Tuzla, Skopje, Pljevlja , Kragujevac, בלגרד	• PM2.5 : 120-312 (8-20 מ"ק) שיאי חורף של פעמים המגבלה של ארגון (הבריאות העולמי) • מקרי מוות בטרם 28,400 –עת בשנה (מגמה 2019-2025) • 4,500 בסרביה בלבד	זיהום אוויר והשפעה בריאותית
מדדי שפכים של ה EEA 2025 GI-TOC 2025	Neretva, Vojosa , Una, Sava, דרינה	• טון בוצה תעשייתית לא 500 מטופלת מדי יום (דרינה נרטבה) • טון פסולת 20,000 מסוכנת/אלקטרונית מיובאת מדי שנה • כספית במשקעים: 10 מ"ג/ק"ג (5 פעמים המגבלה של האיחוד האירופי)	נהר ואדמה נגיעות
רשתות פענוח של –יורופול 2024 2025 SOCTA יורופול 2025	אלבנית-מונטנגרית , חמולות , קלמנדי זאני, נדרנגטה שלוחות	• קבוצות בסיכון גבוה 821 באיחוד האירופי; 15% ממוצא בלקני • מיליון אירו הולבנו עבור 70 רשת פשיעה גדולה • נתיבי הרואין היברידי-חיות בר-פסולת	רשתות פשע
אשכול ירוק של ה OECD 2025 GI-TOC 2025	כל שש תחומי שיפוט	• פקחי סביבה: 200 בסרביה (לכל 34,000 אזרחים 1) • תקציב אכיפה: 0.1% מהתמ"ג (לעומת 0.5% (מהאיחוד האירופי • שיעור העמדה לדין: >5% (בתי משפט פיילוט כעת 31%)	מוסדי יכולת
שקיפות אינטרנשיונל 2025	בוסניה 33, קוסובו 41 אלבניה 44, מונטנגרו 46	• ציון מדד המחירים לצרכן (2025) ממוצע 38/100 • מהפקידים מודים 20%	שחיתות רמה

מקור (קישור חי מאומת)	מושפע תחומים / דוגמאות	עובדות ומספרים מרכזיים (נכון לנובמבר 2025)	מושג
		בשוחד במסגרת חקירות סביבתיות	
חבילת הרחבת הנציבות האירופית לשנת 2025 , WBIF החלטת דצמבר 2025	כל שש תחומי שיפוט	- ערבויות של 6 מיליארד אירו • מהאיחוד האירופי → השקעה ירוקה כוללת של מיליארד אירו • מענקי 20 בסך 2.1 מיליארד אירו WBIF עם תנאי מחמירים לפשעי סביבה - השקעה ירוקה כוללת של 32 • מיליארד אירו נדרשת עד 2050	האיחוד האירופי הפיננסי מנופים (2025–2030)
/ דוחות יורופול יורופוסט לשנת 2025 GI-TOC 2025	מונטנגרו, אלבניה, סרביה	- גילויי כריתת עצים בלתי חוקית ירדו ב -41% (בלוקצ'יין (מונטנגרו - הרשעות עלו מ -4% → 31% • בבתי משפט פיילוט מעצרים , נכסים בשווי 312 • מיליון אירו נתפסו (מבצע 84 (מגן ירוק רבעון רביעי 2025	מוקדם תוצאות הרפורמות של 2025
דו"ח המעבר הירוק של הבנק העולמי לשנת 2025 אג'נדה ירוקה של הנציבות האירופית	אזורי -	- הפחתה של 55% בפליטות ממפעלים גדולים - כיסוי של 70% בטיפול בשפכים - מקומות עבודה 280,000 • ירוקים חדשים - חיסכון שנתי של 9.4 • מיליארד אירו	צפויים עד 2030

במערב הבלקן. פשיעה סביבתית אינה תאונה - זוהי תעשיית הפשע השלישית בגודלה בעולם. בשווי של עד 281 מיליארד דולר ברחבי העולם ומרוקנת 500 מיליון אירו מהאזור מדי שנה. כריתת עצים בלתי חוקית, סחר בחיות בר, דיג יתר והשלכת רעלים מרעילים את האוויר, הנהרות והקרקעות ש-18 מיליון בני אדם תלויים בהם. גורמים ל-28,400 מקרי מוות בטרם עת מדי שנה ולוקעים את האזור בעוני ובשחיתות.

אך משהו משתנה. אזרחים מן השורה - דייגים, תלמידי בית ספר, סבתות ותובעים - בנו רשתות ניטור משלהם. תבעו את ממשלותיהם במסגרת החוק הבינלאומי. חסמו כבישים וכפו מיליארדי אירו בהשקעות ירוקות. תוך שנתיים בלבד, אקטיביזם עממי צמצם את כריתת העצים הבלתי חוקית ב-41% באזורי פיילוט. סגר מלונות בלתי חוקיים שהרעילו את אגם אוכריד. וצמצם את זיהום האוויר בחורף בסקופיה ב-19%.

המסר ברור: במקום שבו מוסדות נכשלו במשך עשרות שנים, אנשים מצליחים כעת. מערב הבלקן כבר אינו רק קורבן של פשיעה סביבתית - הוא הופך למעבדה החזקה ביותר באירופה להצלה פלנטרית בהובלת אזרחים.